

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

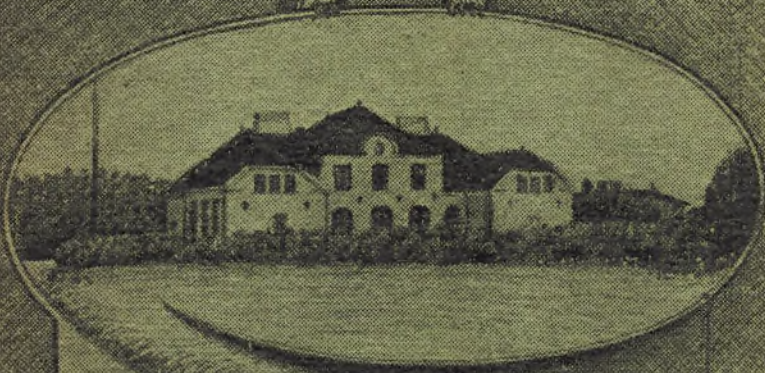
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

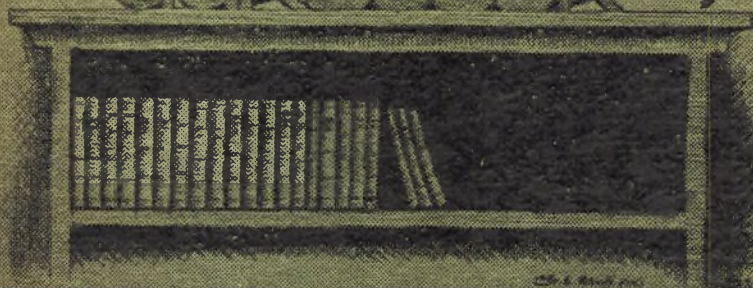
Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MISSUMSKE

COBBEGER

NISSUMSKE AARBØGER

1939

UDGIVET AF

NØRRE NISSUM SEMINARIUMS
ELEVFORENING

UNDER REDAKTION AF

HARALD BERG

M. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI

STRUER 1940

INDHOLD

1. Lidt om Undergrunds- og Overfladelag i Nørre Nissum og Omegn. Af Seminarielærer <i>J. Kirkegaard</i>	3
2. Opdragerens Forhold til Tidens Kærelser. Foredrag af Provst <i>P. B. Gadegaard</i>	11
3. Brev fra U. S. A. af <i>Chr. Steensen</i>	17
4. Paa de skraa Brædder. Af <i>Steffen Steffensen</i>	21
5. Liv og Død. To Digte af <i>P. Degnbol (04)</i>	27
6. Festsang af <i>Jens Bjørndal Graversen</i>	30
7. Aaret, der svandt. Af Forstander <i>P. C. Gjelstrup</i>	32
8. Dimittenderne 1939	42
9. Af Aarets Dagbog	46

LIDT OM UNDERGRUNDS- OG OVERFLADELAG I NØRRE NISSUM OG OMEGN

Af Seminarielærer J. Kirkegaard

Mange Steder har Jordskorpen undergaaet Forandringer. Stærke Kræfter har virket, saa Jordlag blev bragt ud af deres oprindelige Stillinger — blev forskudte, foldede eller krøllede. Undertiden ser man, at ældre Lag ligger aflejret ovenpaa yngre Dannelser. I vort Naboland Sverige ligger saaledes Kinnekullebjerget, der væsentlig bestaar af kambrisk-ordoviciske Lag, dækket af Lava, som naar en Tykkelse af indtil 30 Meter. Under Bjer-

get har der ved kemiske Processer udviklet sig Luftarter, der med voldsom Sprængkraft sprængte de overliggende Masser og dannede et Krater, hvorigennem den flydende Lava væltede ud og stivnede under Afkølning. Nu ligger altsaa ældre Undergrundslag i dette Bjerg ovenover yngre Lag.

Lavaen er stenhaard og kaldes Kinnediabas. Brudstykker af den blev i Glacialtiden ført til Danmark af Gletsjere. Nogle af disse Brudstykker findes hyppigt i de østlige og midterste Dele af vort Land.

I Nr. Nissum og Omegn er der i Tidens Løb foregaaet store Forandringer. For over 50 Millioner Aar siden laa her et dybt Hav, der vrimlede af mikroskopiske Smaadyr: Foraminiferer, Kokolither, Rhabdosphaerer og mange flere, desuden et Utal af Kalkalger. Baade Dyr og Planter var skalbærende. Ved Dyrenes og Planternes Død bundfældtes Skallerne, der bestod af kulsurt Kalk og gennem et meget langt Tidsrum dannedes et Kridtlag, som er ca. 500 Meter tykt. — Temperaturen i Kridthavet var omtrent som i Troperne.

For 20–30,000 Aar siden, laa en stor, flere Hundrede Meter tyk Isbræ, der strakte sig fra Norge over Skagerak, Vendsyssel, Thy og vor Egn og fra Sverige over vore

Øer og Østjylland. Grænsen for Bræen strakte sig fra Bovbjerg mod Vest til et Par Mil Sydvest for Viborg, nemlig til Dollerup, hvorfra den fortsatte mod Syd. — For vor Egns Vedkommende gik Grænsen fra Bovbjerg i en Bue til Rom, derfra i en ny Bue til Kilens inderste Vige og videre ret imod Syd forbi Asp Kirke og Øst om Sir-Lyngbjerg Bakkeø og indad mod Holstebro.

Mens Isen med sin umaadelige Vægt gled mod Syd arbejdede den sig ned i Underlaget, gnavede i de øverste Kridtlag og tog i Aarenes Løb betydelige Masser med sig, som blev blandet med dens egne medførte faste Dele, navnlig Ler. Denne Blanding kaldes i Lokalsproget Lim, deraf Navnet Limfjorden. Under Isen dannedes derved Lavninger, der efter Bortsmeltningen kom til at staa under Vand. Nissum Bredning og Venø Bugt er dannet paa den Maade. De kaldes Indelavninger, Tungebække-ner eller Centraldepressioner — hvert af Navnene er ret betegnende. Ude i Nærheden af Isranden blev Materialer skubbet op og viser sig nu som et Bakkeland, den staar med stejle Klinter ud til Limfjorden. — Klinterne strækker sig fra Engbjerg Bakker i Vest til Ryde Bavnehøj mod Øst. Stedvis som ved Remmer Strand ligger de ophobede Masser tidt inde i Landet bag hævet Hav- eller Fjordbund. Særlig tydeligt træder her Klinten frem ved Trabjerggaardene i Gudum. En Del af det lerblandede Kridt, Lim eller Mergel, aflejedes af Gletsjerne paa Vejen ud mod Iskanten og blev flere Steder i forrige Aarhundrede udnyttet. Min Nabo, Jens Brunsgaard, fortæller, at hans Fader begyndte at mergle først i Halvfjerdserne, og det viste sig, at de merglede Arealer gav langt større Udbytte af Korn og Græs end de umerglede; derfor blev det efterhaanden almindeligt, at Landmændene brød Mergel paa de lavtliggende Steder, hvor det laa tæt ved Overfladen. — Det var strengt at grave Mergel. Opkørselen fra Gravene skete med Hestekraft. Mange Steder i Nissum ses gamle Mergelgrave, saaledes tæt ved Præstegaarden og nederst i min Have. Da Brønden ved vort Hus blev gravet i 1906, fandt vi i 3 Meters Dybde fast Mergel. Det kan ikke længere betale sig at udvinde Mergel i Nissum, fordi den er kalkfattig, den indeholder højst 15 pCt. kulsur Kalk; men længere Syd paa i Møborg og Bur Sogne findes stenfrit Mergel med indtil 50 pCt. kulsur Kalk i.

I 1925 indsaa Landmændene her paa Egnen, at deres

En Limfjordsklint. — Forrest en Del af en stor Foldning. Længere tilbage bølgede Lag af Moler og vulkansk Aske.

Jorder manglede Kalk. De blev enige om at anlægge et Mergelspor til Bur med Endestation tæt ved Dronninggaard. Adskillige af Seminarieeleverne fra den Tid fik sig en billig interessant Tur med Tipvognsføreren til Bur. Her saas, hvorledes en Gravemaskine afgnavede Mergel i Gravens skraa Side, hvorefter det løftedes og blev læsset paa Tipvogne.

Tidsperioden efter Kridttiden kaldes Tertiærtiden, det vil sige det tredie Tidsrums Lag.

Ved Skærum Mølle umiddelbart op til Storaen lidt Syd for Vemb Station findes Lag af et Slags Glimmerler, der kaldes Astarteler, fordi der i stort Tal forekommer Skaller af Astartemuslinger, men der er ogsaa mange andre Muslingskaller. Nogle Knogler af Sæler og Hvaler findes ogsaa, samt Hajtænder, der synes at være lige saa blanke og spidse som den Dag, Hajen for sidste Gang lagde sig til Hvile paa Tertiærhavets Bund. De øverste Lag af Leret er rødligt eller gulligt, fordi Luftens Ilt er gaaet i kemisk Forbindelse med de mange smaa Jernpartikler, som findes i det og dannet Jernhydroxyd. Det dybere liggende Ler har en blaa Farve. Jernpartiklerne ligger her upaavirkede. Laget hører ligesom Glimmersand og Brunkul til Miocendannelsen, den næstsidste Dannelse i Tertiærtiden; dets Tykkelse er 15 Meter.

1934 byggedes Vandværket i Korinth, men før det var der bygget et ved Mejeriet Elmely og et i Nissumby. Bygmestrene ved de to førstnævnte Værker viste Seminariet den Venlighed at give os Jordprøver fra forskellige Dybder, fra Elmely kom der 11 og fra Korinth 7 Jordprøver. Prøverne viser forskellige Slags Lerblandinger og nedad mod Borehullernes Bund laa Sand, der ligner Glimmersand. Nederst fandtes forkullet Træ; ved Elmely laa det i en Dybde af 72 Meter, i Korinth lidt højere oppe og i Nissumby lidt dybere nede. En Prøve blev sendt til Faggeologer. De mente, at det var dannet i Tertiærtiden. — Efter Beregningerne at dømme ligger Tertiærlagene i Nissum omtrent i vandrette Lag, i Niveau med Fjordvandets Overflade, men vestpaa skraaner de stærkt nedad; thi paa Lemvig Torv maatte der bores 123 Meter ned, før man kom igennem Morænelagene til dem. Vest for Lemvig ved Byskov i Hygum Sogn er der fundet Brunkul.

Fra flere Steder i den før nævnte Isrand strømmede store Mængder Smeltevand. — En mægtig Flod kom fra Fjorden under Isen og udgravede Lem Vig, der som en Blindtarm fra Fjorden strækker sig mod Syd og udgør sammen med Lavningen, hvori Lemvig Sø ligger, en dyb Tunneldal. Vandet strømmede som i et lukket Rør under stærkt Pres af Isen bagved op i Rom Sogn og naaede Iskanten, hvor det udmundede gennem en anseelig Gletsjerport. Grus, Ler, Sand og Kalkslam førtes med Strømmen sydpaa og aflejredes efter Kornstørrelse. Først Grus, som findes i tykke Lag tæt ved Rom Kirke, hvor det udnyttedes til Vejforbedring. Vor nyanlagte Landevej til Lemvig har slugt mange Snese Kubikmeter Grus fra Grævene dér. Det ligger i regelmæssige vandrette Lag og viser derved tydeligt, at det er afsat af Vand. Sandet bundfældtes senere i et bredt Bælte lidt længere fremme, hvor Strømhastigheden blev mindre, det danner det gølge Lag, hvor Lyng og Naaletræer gror, hele Sandarealet hedder Kronheden.

Desværre førtes det frugtbare Ler- og Kridtclam for Størstedelen ud med Vandet i Vesterhavet. Kun i dybe Lavninger blev Strømmen tilstrækkelig langsom til at det kunde bundfældes. Saadanne Steder findes det nu som stenfrit Mergel eller stenfrit Ler. — Tilsvarende Forhold findes i Nærheden af Struer. Tunneldalen dér hedder Kilen. Floden, der gik igennem den, mundedes ud i Nær-

Flodsandslette ved Karup Aa.

heden af, hvor Fousing Kirke nu ligger. Vandet afsatte et Lag Sand over et stort Areal, nemlig over hele Klosterheden. Hjemstavnskortet for Nissum og Omegn, som er udgivet af Geodætisk Institut, viser særdeles klart, at der kun er ringe Bebyggelse Syd for Isvandslinien, hvor Flodsandet er aflejret, medens det modsatte er Tilfældet nordpaa, hvor Moræneleret ligger; Kortet paa den Del er overfyldt med Gaard- og Bynavne.

Nogle mener, at der i vort Landskab foruden Israndslinien ud til Kloster- og Kronheden, forekommer to andre. Viumshøjene skulde være Levningerne af den anden Isrand, den højeste Bakke, der naar en Højde over Havet paa omtrent 75 Meter. Isrand Nr. 3 ligger Syd for Nissum Kirke og fortsættes langt mod Vest og Øst. — Moræneranden er her som bekendt baade høj og stejl. Tæt bag denne Skraaning hæver Nissum Bavnehøj og Møllebakken sig op til henholdsvis 80 og 82 Meter over Havet. — Imellem de tre Isrande ligger to nogenlunde jævne Moræneflader. Seminariet er altsaa bygget paa en Moræneflade, medens Højskolen har sin Plads i Morænebakkelandet.

Danmark har mindst haft 3 Glaciertider og to mellem- liggende Interglaciertider. Der findes tydelige Aflejringer fra alle fem Perioder. Bakkeøerne paa Hedefladerne stam-

mer fra næstsidste Glacialtid. — En af de mest skarpt grænsede er Møborg Bakkeø, hvor Sognets hvide, smukke Kirke ligger. Vandet, som oversvømmede Hedefladerne, naaede kun Foden af Bakkeøen.

Brudstykker af Granit og Porfyr, som findes i vore Grusgrave og Marker hidrører fra Norge, Mellems og Sydsverige og de baltiske Lande. — Rhombeporfyren og Larvikitsten har kun hjemme i fast Fjeld ved Oslofjord. Disse Sten, Vandreblokke, angiver Transportvejene for de Gletsjere, som førte dem med sig. Landets næststørste Vandreblok er en Larvikitsten; den ligger ved Mørup, lidt Sydvest for Herning, og maaler 10 Meter i Længde og 4 Meter i Bredde.

I vor Egn er de norske Sten de mest almindelige, men Sten, der stammer fra Øst, viser, at til Tider har Gletsjerne fra Sverige og Østersøen skuret hen over vore Marker. For et Par Aar siden opdagede vi, at der laa i Borgens Brolægning tæt ved Forstanderens Indgangsdør en smuk rød Sten. Efter alle Solemærker at dømme hører den til de baltiske Blokke og hedder: Den røde Østersøkvartsporfyr. Den har haft sit oprindelige Leje i den Del af Østersøen, der ligger Syd for Aalandsøerne. Nu er den indlemmet i Seminariets Mineralsamling i den Skuffe, hvor Ledeblokkene har deres Plads.

Ved at grave ned under Muldlagene ser man adskillige Steder her i Sognet, at samhörørende Lag ligger i forskellig Højde, enten maa det øverste være blevet løftet op eller det nederste er sunket ned. Under saadanne Forskydninger, Spring, har der hyppigt tillige fundet en Vipning Sted, hvilket viser sig ved, at Lagene hælder i forskellige Retninger. I Grusgravene Nordøst for Ejdal ses saadanne Forskydninger og Vipninger i Sidevæggene. Stedvis kan man se Foldninger i Ler- og Mergelklinerne ved Fjorden; altsammen vidner det om, at der har virket stærke Kræfter mens Lagene aflejredes eller senere.

De dybe Dale i den nordlige Del af Nissum og Lem blev udformet efter Istidens Slutning for 10–15,000 Aar siden. Da Gletsjerne smeltede, strømmede Smeltevandet fra Højdekammen, hvor Landevejen nu gaar, nedad Skraaningerne mod Nord. Det løb ned gennem Lavningerne til Fjorden og tog en Del af Underlaget og Lavningernes Sider med, saa de blev baade dybere og bredere. — Nogle af Dalene prydes i Foraarstiden af et Væld af Kodrivere, Anemoner, Gøgeurter og andre blomstrende

Urter. I Størrelse og Planterigdom kan de ikke maale sig med Fosdalen i Lerup Sogn ved Skagerak, som vel nok er Landets prægtigste Erosionsdal; men mon ikke mange Seminarieelever med Botaniskerkassen over Skuldrene ved at vandre igennem en af disse Dale er kommen under en egen Stemning, fremkaldt af Dalens og Blomsternes blide Skønhed.

Hævet Havbund eller Fjordbund ligger i et Bælte fra Kalboer i Nissum til Aamølle i Gudum, ligeledes i Tørring, Hygum og Engbjerg Sogne. Hele Harboøre bestaar af hævet Havbund. Jorden er ikke frugtbar, fordi den væsentlig bestaar af lagdelt Sand. Flere Steder paa Harboøre, f. Eks. ved Hvilehjemmet i Vrist, ligger en Mængde Skaller af Havmuslinger, især Blaamuslinger. Andre Steder, som i Vesthimmerland, er Litorinasnegleskaller og Tapesmuslingskaller meget almindelige. — Landsænkningen foregik i Egeskovstiden, da Stenredskaber benyttedes. Sænkningen kaldes Stenalderhavet eller efter de nævnte Havdyr: Litorinae eller Tapeshavet.

Vort Landskab ligger i den Del af Danmark, der langsomt hæver sig, og det kan vi være tilfreds med. Hvis Bevægelsen gik modsat, truedes vi med at miste vore lave Kyststrækninger, og Harboøre vilde saa tilsidst synke og forsvinde under Havets Overflade og Remmer Strand vilde blive en Bugt af Limfjorden.

Baade i Interglacialtiderne og siden sidste Istid dannedes Tørvemoser paa lav, sumpet Jord, eller i vandfyldte Lavninger. Tørven bestaar af døde Planter, Luftens Ilt kunde ikke komme til at virke paa de døde Planter, saa der i Stedet for en Formuldning foregik en Fortørvning. Egnens største Mose ligger i Resen og har et Areal paa henved 166 Tdr. Land. Mosen yder hver Aar en Mængde Brændsel til Omegnens Beboere. I Nissum findes nogle Smaamoser og en paa 13 Tdr. Land, det er Fenskjær, eller, som den i daglig Tale kaldes, Byskov Mose. Dens mange ret svære Egestammer ligger væltede med Roden vendende mod Nordvest og Kronen mod Sydøst. Maa ske en orkanagtig Nordvestvind har fældet dem samtidig. Egnens Moser er sikkert dannet efter sidste Istids Slutning.

Allagene paa Hedefladerne, Klitterne langs Vesterhavet og Marsken paa Harboøres Fjordside hører til Nutidsdannelserne. De laveste Dele af Harboøre oversvømmes undertiden af Saltvand, saa Marskgræs kan gro der; det er rigt paa Næringsstoffer, det høstes sent og forlan-

ger lang Tids Tørring for at blive til Hø. Sognets Landmænd skatter det meget som et værdifuldt Foder til Kvæget i Vintertiden.

Hvor Ler og Mergelklinterne staar stejlt ud mod Fjorden, foregaar der en kraftig Erosion. — Ved Højvande arbejder Strøm og Bølger Haand i Haand paa at underminere Skrænterne, og det lykkes alt for godt. Er de nederste Lag skyllet væk, varer det ikke længe, inden en større eller mindre Flage af de overliggende Masser styrter ned. Ved senere Erosioner udvaskes Flagerne og ender som Bundfald ude i Fjorden. Disse Nedstyrtninger har i Tidens Løb berøvet adskillige Gaardmænd, som har Jord ud til Fjorden, mange Tdr. Land frugtbar Muldjord. I den sidste Tid har man søgt at hæmme Ødelæggelsen ved at bygge smaa Høfder i Strandkanten.

Den finere Udformning af Jordoverfladen foregaar ved Vejrsmuldring og Forvitring, men ogsaa Vinden og Regn vandet medvirker, saaledes at der finder en Udjævning Sted; det rynkede forsvinder.

Det maa heller ikke glemmes, at Menneskene lige fra den Tid, de begyndte at dyrke Jorden, i høj Grad har været med til at ændre dens Udseende. Det er næsten ikke muligt at finde et Sted, der ikke bærer Mærke af Menneskers Virke.

Som alle Aarborgens Læsere ved, har man fra Højderne i Nr. Nissum og Omegn vide Udsigter. Intet stænger Udsynet. Man ser ud over de geologiske Dannelser, som her er omtalt. Mest smuk og pragtfuld er vor Landsdel vel nok i Sommertiden, naar Morænenes Muld dækkes af frodige Korn og Græsmarker, og de golve Flodsandsletter mod Syd dækkes af mørkegrønne Naaletræer og blomstrende Lyng. Men ogsaa i Vintertiden kan her være smukt. Limfjorden ligger ikke altid kruset af mørke Bølger, men i stille, lyse Frostdage kan dens Overflade være blank som et Spejl, og hvis Sneen saa har lagt sit hvide Tæppe over Bakker, Dale og Sletter, bliver vort Landskabs Skønhed iøjnefaldende ogsaa paa den Aarstid.

»Du ligner Overstuen i Hjemmets Hedegaard,
hvor Bænkene var bare og Bænkefjælen haard,
men der var Plads i Stuen som i et Gildestelt.
Og der var Vej for Øjet til Fjordens Fjernsynsfelt.
Du brød dig fejl om Glæthed og Døgnets ferske Gnidder.
Vi fik de lange Syner i Arv fra dine Vidder«.

Noe-Nygaard.

OPDRAGERENS FORHOLD TIL TIDENS RØRELSER

*Foredrag af Provst P. B. Gadegaard ved Lærermødet
paa Nyborg Strand August 1935*

Hvad er »Tidens Rørelser«? — Jeg staar paa min Hjemegn ved Limfjorden og tænker mig, hvorledes det saa ud for 100–150 Aar siden. Enkelthederne er ændrede. Det er andre Huse og Gaarde, ny Plantning o. s. v. Men Grundlinierne er de samme. Det er de samme Bakker og Dale, Vandløb og Fjord, den samme Susen ude fra Havet, den samme hvide Kirke. Det er andre Mennesker, der bor der, en anden Klædedragt. Sprog og Skikke er ogsaa ændret noget, men det er det samme, der volder Sorg eller Glæde nu som dengang. —

Der er noget, der er blivende. Den ene Slægt overleverer til den anden en aandelig Arv, en opsamlet Erfaring, Livsvisdom, ligesom der naturligvis ogsaa overleveres en Gæld. Ved Overleveringen er denne Arv altid under Revision, det er Tidens Rørelser. De hjælper os til enten at overtage den eller til at formøble og tage den.

Tidens Rørelser er de mest iøjnefaldende, men bagved ligger Arven fra Slægterne, som vi har vort Liv fra. Det er som Havet med dets Bølger. Vi ser Overfladen med dens Krusninger eller store Bølger. Nedenunder er det hemmelighedsfulde Dyb, uden det var Krusningerne der ikke.

Det er Opdragelsens Opgave, ikke alene at orientere i de aktuelle Bevægelser, men navnlig at virke med til, at denne aandelige Arv overleveres til den nye Slægt. Dette sker væsentligst gennem Hjemmene. Her hentes Paavirkningerne fra de dybeste Lag.

I en nylig udkommen Bog (Holger Kjær: Kampen om Hjemmet. Kbh. 1935) findes en interessant Skildring af gamle islandske Hjem. Gaardene laa spredte, Forældre, Børn, Tyende og de gamle i Slægten dannede et Samfund for sig. I de lange Vinteraftner fortæltes der Eventyr, der læstes Slægtssagaer, Verdenshistorie, fortæltes Op-

levelser. Indimellem drøftede man det læste; der holdtes Husandagt, man sang Salmer og Sange. Det hedder om en gammel Kone paa en Gaard, at hun sang saa blidt og inderligt, »som bad hun for sine Børn«. Noget lignende har vel fundet Sted her i ældre Tid, jvnfr. »æ Bindstouw«.

Oplevelserne kunde give Anledning til, at man drøftede Livets alvorfulde Spørgsmaal, der munder ud i dette: Livet (eller Gud) straffer haardt. »Som man saar, skal man høste«.

Hjemmets Kristendom rækker langt, herom findes mange Vidnesbyrd. Selv hos en Mand som Jeppe Aakjær kan det mærkes. I flere af hans Sange er der en Undertone, som minder derom. — Johan Bojer: »Vor egen Stamme« er en typisk Skildring deraf. — En hel Række af Mennesker er i deres eget Land kommet i Opposition til alt og alle. Da de kommer til Amerika bygger de et nyt Samfund op; de bygger en Kirke, men da de selv skal have en Præst, skal det være en af den konservative Slags, de vil ingen moderne Kætterier have. En dansk Præst har fortalt en Oplevelse fra Argentina, hvor han talte til danske Udvandrere. Bagefter kom en ældre, barokt Dansker hen til ham og bebrejdede ham, at han havde forandret noget ved Fadervor. »Det skal (her brugte han en lille Ed) være saadan, som min Moder sagde den!« En Mand, som havde en troende Moder, fortæller: Det har været af stor Betydning for mig at tænke paa, at hver Gang jeg som ung rejste hjemmefra, tog min Moder mig om Haanden og sagde: »Vorherre være med dig«. Man lægger Mærke til, at Moderen her benytter sig af et gammelt Vel-signelsesønske og ikke en Prædikensentens. Det er paa denne Underbund af kristelig Opdragelse, Vækkelsen bygger.

Et Træk i Traditionen er Respekten for Livet, for dets underfulde Kræfter, baade gode og onde.

De gamle havde Ærbødighed for »Guds Gaver«, der maatte intet gaa til Spilde. De havde Respekt for det onde, der kan handle ilde med Mennesker. — Lad os tænke os en BARNEDAAB. Der er saa stor Forskel paa Mødre, der bærer deres Børn til Daaben. Der kommer en selskabsklædt Dame. Hun svarer nydeligt, men tomt. Man kan staa med en ubehagelig Følelse, som man stod og udvekslede Artigheder. Saa kommer en lidt tung, alvorlig Kvinde, maaske i sin højtidelige sorte Kjole. Hun staar med Taarer i Øjnene under Daabs-handlingen, og det er, som man fornemmer, at hun har Respekt for det onde i Verden; hun ved, at dette Barn kommer ikke godt igennem Verden, uden at det er i Guds Varetægt. Denne Respekt er en Forbereder for Forkyndelsen af Naade, for Troen.

Endvidere kan nævnes Slægtsfølelse, hvorved Tyngdepunktet lægges udenfor en selv og fører til Ansvar. Ligeledes Forstaaelse af Betydningen af Lydighed og Orden. — For at kunne angre maa man

have lært at lyde, at kunne føle sig forpligtet. Er man jasket i sit Forhold til Mennesker, bliver man det ogsaa i sit Forhold til Gud.

Jeg gaar nu over til at nævne nogle Træk ved »Tiden«. Jeg vil ikke med det sige, at det er noget slet helt igennem, slet ikke, men det skal mødes med Kritik, at føje nyt til gammelt er en kritisk Proces.

1. Tidens stigende Tempo. Med Bil og Lyntog kan man komme vidt omkring og se meget. Ved Radioen kan man fare fra det ene Land til det andet. Vort Sind læsses til med Indtryk af alt muligt. Herved vokser Faren for Overfladiskhed. Jeg saa fornylig i Avisen et Interview med en Dame, der havde passeret et Sted i Udlandet, hvor der var sket en Begivenhed, der havde været refereret i Aviserne herhjemme. Efter at have fortalt lidt, siger hun: »men jeg saa det nu ikke saa nøje, jeg saa det kun fra Bilen«. Det er betegnende. Indtrykkene farer saa hurtigt forbi, at man ikke faar Tid til at sortere dem. Alt bliver lige stort, eller det bliver det største, som falder mest i Øjnene. Herved sker der en Omvurdering, maaske ret upaaagtet. En Filmsstjernes Ankomst og en Boksers Næveslag bliver Verdensbegivenheder, medens det, der virkelig er stort, glider helt i Baggrunden.

Her er ogsaa en Fare for Hjemmene. Der er saa meget, man skal med til ude, en Aften de unge, den næste de ældre; er der nogen hjemme, hører de Radio. Der bliver noget splittet over Hjemmet, der byder langt ringere Kaar for aandeligt Liv, end Hjemmet, hvor Indtrykkene er færre og kan fæstne sig og uddybes gennem Samtale. Jeg tænker undertiden med Glæde paa en Mand, der skulde melde en Barnefødsel. Han kom kørende til Præstegaarden, spændte fra og gav sig ordentlig Tid. Det er, som det skal være. I Stedet for kommer nogen lige til Døren, endnu i Arbejdstøjet, paa Vej hjem eller ud. Er det uden Betydning? Det er jeg ikke helt sikker paa. Der skal være et Helle om de store Begivenheder i Familiens Liv.

Som det andet Træk nævner jeg en Løsnen fra det overleverede. Den Tendens er vel til Stede i enhver Periode, men den breder sig i vide Kredse nu. Der er ringe Respekt for gammel Sæd og Skik, der er Resultat af Slægtleds Erfaring. Det gamle er kassabelt, fordi det er gammelt. Man bygger nok hyggelige Hjem for de gamle og al Ære for det! Men de isoleres. — Deres Erfaringer har man ikke Brug for.

Guds Buds Autoritet brydes. Det nye er ikke, at Budene overtrædes, men at man i vide Kredse piller ved Kravenes Rigtighed. — En ung Mand udtalte forleden i Radioen: »Vi maa være kyniske. Vil vi have Arbejde, maa vi med Sindsro kunne slaa en Kammerat ud. — Og vi er klare over, at Kundskab mere end nogensinde er

Magt. Vore Fædres Moral kan vi ikke bruge. Den har mistet sin Autoritet og er erstattet af en anden. Dyd og Samvittighed kendes kun af Navn. Samvittigheden er degraderet til et ringe psykologisk Moment«. Det taler for sig selv som et yderliggaaende Udtryk for et af Tidens Træk: Mangel paa Ydmyghed — dette ildelidte Ord. Og saa indenfor Indre Missions egne Kredse finder vi naturligvis noget tilsvarende, nemlig hos de mange gamle Kritikere, som man træffer rundt omkring. Det er i mange Tilfælde Mennesker, der har haft en aandelig Brydningstid og er gaaet i Staa. — Nu giver de baade Gud og Mennesker Skylden.

3. Et stort Ord i vor Tid er *Saglighed*. Det træffer vi i Arkitekturen (Funkis), Musik (Laub), i aandelige Bevægelser, Barthianismen (Forkyndelsen skal være saglig, uden Tilsætning af vor egen »Grebethed« og andet menneskeligt), Oxford (med dens Krav om, at Troen skal »funktionere«). Det romantiske er ikke i Kurs — bevares, Romantik kan være meget nydeligt, men det interesserer ikke (jfr. »jeg elsker Øehlenschläger, men jeg læser ham ikke«).

Søndagens Betydning som Helligdag formindskes. Den er en praktisk Dag til Sport fra Morgen til Aften, til Foreningers Aarsmøder (da kan alle komme), til Udflugter. At Kirkeklokkerne ringer, mens Bilen snurrer hen ad Vejen, er højst lidt Poesi i Søndagsbilledet.

Man maa holde sig til Kendsgerninger, det praktiske, nutidige Liv, maaske tilsat lidt Eventyr. (De Bøger, der florerer paa Konfirmanders Gaveborde er dem om Flyvning og Grønlandsfarere). Man er optaget af en teknisk Viden om Livet. Fagskoler fortrænger de gamle Aftenskoler. Tidligere sagde man: »Aand er Magt«. Nu hedder det: »Kundskab er Magt«. Men Kundskaber alene kan anvendes ligesaa vel til det onde som til det gode; de har ikke i sig selv noget Kontrolmiddel overfor godt og ondt. — En Sommermorgen kom en Direktør kørende med Familien, de skulde paa Søndagsudflugt. Bilen gik i Staa ud for en Bondegaard, og Bilisten undersøgte kyndigt alle tekniske Detailler, Karburator, Tænding o. s. v., men der var intet af det, der hjalp. Lidt derfra stod Gaardmanden og saa til. Han gaar langt om længe derhen og siger sindigt: »Haa do Bensien?« Det havde Bilisten virkelig slet ikke tænkt paa; men det var det, der var i Vejen! Denne Bondemand vidste, at der skulde Drivkraft til, hvad der ikke faldt den »kyndige« ind. Saaledes kan Kundskabsdyrkerne glemme, at der ogsaa skal Kraft til for at leve.

4. Men naar alt dette er sagt, maa det ogsaa siges, at der naturligvis ogsaa hos Nutidens Mennesker er en Hunger og Tørst efter noget andet end det haandgribelige. En Forfatter (Knud Bruun-Rasmussen) skrev forleden: »Det er ikke sandt, naar det siges, at København er en hedensk By, der staar udenfor Kirkens Indflydelse. København af i Dag ved godt, at Kirken har Sandheden, og at

Evangeliet er det eneste Haab i den Dynge af Skarn og Usandhed, hvori vi »naturlige« Mennesker lever. De syndige Hjerter er der. Erkendelsen af vor Svaghed er der. 90–95 pCt. af Befolkningen vil lytte, hvis en Skare stærke, hensynsløse Prædikanter vil lade Ordet lyde, rent og purt, som det tales i Bibelen.

Hvorledes skal nu Opdrageren stille sig overfor dette i sin Gerning? Han maa først besinde sig paa, at det gælder om at være rodfæstet i Traditionen. Den, der ikke er rodfæstet i noget værdifuldt, bliver et let Bytte for alt nyt. Dernæst, at det overleverede nødvendigtvis altid maa være under Revision for overhovedet at kunne tilegnes, ellers bliver det en død Skat.

Paavirkning fra det nye maa have »sat sig«, ligge bagved, han skal ikke lære om Rørelserne, men om Livet. Naar en Bevægelses Talsmand begynder at holde Foredrag om den, da er den gaet over i Historien.

Opdragerens Gerning maa bl. a. gaa ud paa at opøve Selvstændighed. Der er jo hos alle, og ikke mindst hos Børn og unge, en Tilbøjelighed til blot at følge Parolen og en vis Imponerthed af alt nyt og fint. Naar Kusinen fra Hovedstaden kommer paa Besøg paa Landet, saa vil Fætter gerne, at hun skal se, at de herude ogsaa er med paa Noderne, og saa likviderer han gerne gode, gamle Skikke og karakteristiske Ord, fordi det vist ikke er »fint«.

Jeg har for mange Aar siden hørt en Historie om en uimponeret Jydedreng paa 15–16 Aar. Han kom ind i en Kupé til et Par brovtende Dansk-Amerikanere, der vilde holde Grin med Bondedrengen. De fortalte en fantastisk Historie om, hvorledes en Galoschefabrik i Amerika reklamerede. Man lod en Mand tage en Stabel Galoscher paa, det ene Par uden paa det andet, og derefter springe ud fra 30. Sal. Nu var Galoscherne saa gode, at Manden maatte blive ved at hoppe op og ned, til han tilsidst skreg af Sult, og man for at forkorte hans Lidelser maatte skyde ham. Fortælleren vender sig saa mod Bondedrengen: »Well, litl Wen, tror du ikke, det passer?« — Hvortil han — uden at fortrække en Mine — svarer: »Jow, jow-jow, jow, det var mæ, der skjøt ham!«* — Lune er en herlig Gave, der er megen sund Kritik deri. Men den maa, som andre Evner, være under Tugt. Man skal spare paa den. Hvis man tilsigter at være morsom altid, bliver det ofte til Pjæt, virkeligt Lune er behersket. Man maa søge at befordre det naturlige og djærve. Gunner Engberg skrev fornylig: »Blot vi kunde faa Latteren paa den gode Smags Side«. Det passer. Der fortaltes forleden i et Blad om en ung Mand fra et navngivet Sogn, som mødte en ung Pige i en lille Skov. Han var nærgaaende overfor hende. Men Pigen, der var en

* Saaledes har jeg hørt Historien for 25–30 Aar siden. Den er naturligvis lokaliseret og »oplevet« mange Gange siden.

sund og stærk Pige, tog fat i Kalorius, vendte Bunden i Vejret paa ham og gav ham en god Dragt Prygl. Naar nu den sølle Fyr næste Gang træffer Kammeraterne, og de ved, hvilken Medfart han har faaet, saa er der Salt i en saadan Beretning.

Saglighed er en god Ting; lad os saa ogsaa tale om de ubehagelige Kendsgerninger, Synd og Død. Vi maa holde os til Sagen. Ricard sagde: »Det er sværere at lære at tilgive end at lære at bokse«. »Større at styre sit Sind end at tage en Stad«. (Ordspr. 16, 32).

I en fransk Skole sagde en Dreng noget næsvist til Religionslæreren: »Min Far siger, at vi nedstammer fra Aberne«. Hertil svarer Læreren roligt: »Ja, min Ven, men vi kan jo ikke her beskæftige os med jeres private Familieforhold«. Satire er naturligvis et Vaaben, der skal anvendes med megen Forsigtighed i personlige Spørgsmaal overfor Elever. Men her var den nu vel anbragt. Det er en Maade at holde Folk til Sagen paa. Det er ikke Aberne eller Kains Kone eller Underne, der støder de mange fra Kristendommen. Det er Milieuet, der binder.

Til syvende og sidst er det jo ikke Metoder eller Klogskab, der gør Udslaget i en Opdragers Gerning. Det er *Tro*. En Elev kom engang til Kr. Kold og klagede over, at alt det skønne, han nu havde oplevet paa Højskolen, nok vilde svinde væk, naar han kom hjem igen. Hertil svarede Kold med et Billede: Naar en Landmand dræner sin Jord, maa han afmærke Stederne, hvor Rørene ligger, men naar han saar sin Sæd, er det unødvendigt, thi den giver sig selv til Kende.

Og det er *Kærlighed*. Der er et smukt Udtryk herfor i Ordet: »Jeg bor midt iblandt mit Folk« (2. Kg. 4, 13). Vort Folk er opdelt i Klasser; ogsaa en Lærer eller en Præst kan blive slugt af Korporationsaanden, en Kollegialfølelse, der i Virkeligheden er maskeret Egoisme, og komme til at betragte dem, han arbejder iblandt, som Arbejdsobjekter. Naar han kommer til at se paa sig selv som deres Skyldner, da er han ved Visdommens Begyndelse.

BREV FRA U. S. A.

*The Battle Creek Sanitarium, Michigan,
Jan. 22 - 40.*

For nogle Dage siden modtog jeg et Brev fra det gamle Nissum med Spørgsmaal, om jeg havde noget paa Sinde, der maaske kunde bruges i Aarsbogen og var af Værdi for eder derhjemme i Danmark.

Hvad der er først i mine Tanker er selvfølgelig vort Arbejde her paa Sanatoriet, hvor vi har Patienter fra alle fire Verdenshjørner; men jeg tænker, I har nok af Sygdom og Elenighed og ikke behøver at blive fyldt

med, hvad vi har herovre.

Vort Land og Klima strækker sig fra det kolde Nord til vore sydlige Stater, hvor det er Sommer hele Aaret rundt; saaledes har jeg en Ven, der nu i Januar er kommet tilbage fra Florida, hvor hele Landet er fuldt af modne Jordbær. Vore Bjerge og Dale er fulde af Rigdom, fra Guld til Bly, Kul og Olie; vore Korn- og Majsmarker bugner af Guds Velsignelser, og selv om en stor Del af Landet ødelægges af Cycloner, Hagelstorm, Sandstorm og Oversvømmelser, saa er der nok i de andre Stater til at veje op mod, hvad der tabes. Men alt dette hører I jo nok om eller læser i Aviserne. — Jeg har derfor Lyst til at fortælle lidt om, hvordan vi forholder os overfor dem, der trænger til, at andre skal hjælpe dem gennem en haard Tid; her er det, at de kirkelige Samfund og Velgørenhedsforeninger spiller en stor Rolle.

Af disse Foreninger har vi baade nationale og internationale, f. Eks. *The Rotary Club* (nu forbudt i Tyskland). *Kiwanions Club*, *The Lions Club* og *Exchange Club* er ogsaa alle internationale. Efter dem kommer en Del, der kun omfatter en enkelt By eller Stat.

Regeringen i hver Stat har Butikker i hver By, der udleverer fri Fødevarer, men ikke nok til, at en Familie kan leve fuldstændig af det. Hver Familie, der er paa *free food list*, faar saa og saa meget af hver Slags, og er der saa ikke nok, maa de enten gaa ud og arbejde eller bede om Hjælp fra ovennævnte Foreninger.

The Rotary Club mødes til Middag hver Mandag paa et Hotel, hvor en eller anden indført eller indfødt holder en Tale. Deres Opgave er at give varm Frokost til alle Børn i Skolen, der ikke har faaet varm Frokost i Hjemmet og ligeledes fri Mælk om Middagen, og der ved hjælpes en Masse Børn og trængende Forældre.

The Kiwanians mødes hver Onsdag paa samme Maade. Deres Opgave er at finde alle Børn, særlig Krøblinge, der trænger til Lægebehandling; der gøres der et stort Arbejde. Jeg ved ikke, om I har den skrækkelige Sygdom, som vi kalder infantile paralysis, der lammer hver Muskel uden Haab om Bedring. Vor Præsident er Offer for denne Sygdom og kan ikke tage et Skridt ved egen Hjælp. — Før Jul mødte jeg en lille 9 Aars Dreng, der svingede begge Ben fra Hofterne ved Hjælp af et Par Krykker, der var for korte til ham; jeg gav ham nogle faa Spørgsmaal, sendte en Note til Kiwanians Club; faa Dage efter havde han nye Krykker, og Skolebus bringer ham til og fra Skole hver Dag. Det er disse smaa, der trænger til en Haandsrækning for at lette deres tunge Lod. De haaber at blive raske nok til at lege som deres Kammerater, men med Aarene lærer de, at heller ikke dette kan de haabe.

The Lions Club, som jeg er Medlem af, har som særlig Opgave at hjælpe alle Børn, der har daarligt Syn, og har vi Penge nok, hjælper vi ogsaa ældre Folk, der ikke har Raad. I 1939 gav vi 200 Par Brillor til Skolebørn, betalte for 14 Øjeoperationer; i een Familie fandt vi, at fire Børn var fuldstændig blinde og kunde faa deres Syn ved en Operation. Alle fire kan nu se, gaar i Skole og er med til alt, maa selvfølgelig bruge Brillor, men er taknemmelige for Hjælpen. Vi finder mange Øjenssvagheder, der stammer fra venerisk Sygdom hos Forældrene; mest hos Negere og Indianere, men ogsaa hos mange Hvide, og naar de findes, sendes de til en fri Byklinik, hvor de undertiden behandles i flere Aar, før de er kureret; men det er en Hjælp til at standse denne skrækkelige Sygdom.

De nævnte Foreninger har Medlemmer af alle Klasser, Forretningsmænd, Doctorer, Lærere, Bagere, Præster o. s. v., men kun fem af samme Beskæftigelse kan være med i samme Forening. I Lions Club har vi ca. 120 Medlemmer og har en fornøjelig Middag sammen hver Tirsdag. Sidder man sammen med en Ven eller Nabo mere end to Gange, maa man betale Mulkt, 10 c. Siger man Mr. til en Mand eller hans Efternavn, betales der igen, og enten man er Præst eller Doctor, saa hedder man i Foreningen John eller Jim, og selvfølgelig er vi ligesaa dan, naar vi mødes udenfor Foreningen.

Standsforskelle er her saa at sige ukendte. — Før Jul har vi en Dag afsat til at sælge Aviser, vi gaar paa Gaden Kl. 10 om Formiddagen og bliver, saa længe vi kan sælge en Avis. Vi bytter ingen Penge, men tager alt det, vi kan faa. Vort Maal er gerne 2000 Dollars for den Dag. Alle trængende Familiers Navne indsendes; de besøges saa af vore Damer, og hver Familie faar Fødevarer nok for hele Juletiden, Legetøj og fri Biografbilletter til alle Børn, fri Julemiddag paa flere Hoteller. Den Dag kan man finde en Overdommer, Præst eller Lærer staa paa Hjørnet og sælge Aviser hele Dagen. — Vi havde en ung Mand her paa Sanatoriet, som døde lige før Jul og efterlod Hustru og tre Børn. Alle Pengene var gaaet til hans Sygdom. I en Ugestid havde vi samlet nok Penge, saa vi købte Huset, de havde lejet, betalte for hans Begravelse og gav Enken Arbejde paa Sanatoriet, saa hun nu kan forsørge sin lille Familie.

Selv om vore politiske Meninger er forskellige, selv om vi river ned paa vor Præsident og hele Regeringen, giver dem alle de gale Navne man kan tænke sig, og det engelske Sprog har et rigt Udvalg baade i Aviserne og i Taler — dog paa Bunden af det hele er vi *America*. Vi er her for at leve, for at dyrke vor Gud i Liv og Sandhed, og Gud ske Tak denne Frihed er ikke taget fra os. Vi er her for at hjælpe ham, der er nedtrykt, saa han faar Mod til at hjælpe sig selv igen. Vi er alle af udenlandsk Blod, Dansk, Tysk, Japaner, sorte og brune, vi er alle bragt sammen i denne store Smeltekedel, og udkommet er Amerikaneren, gennem mange Slægtled er Grunden lagt for vort Land. Her er selvfølgelig mange, der altid vil blive udenlandsk. Vi har Danskere her i Byen, der slet ikke burde være her, de er ingen Pryd for vor danske Nation, som ellers er i høj Ære her i

Landet. Det er her som hos os, fyld din Plads til din bedste Evne, bliv en Ven for Mennesker, og vi vil finde, lige meget hvor vi bor i Hus eller Herregaard, at vort Liv har lyse, lykkelige Sider. Vi har alle haarde Tider at komme igennem, naar Dødens kolde Haand tager dem fra os, vi elskede mest, vore Ægtefæller og Børn, og du finder dig selv alene i et fremmed Land, da er det vi er fattige; og fattige vi er, dersom vi ikke har Haabet om at mødes igen, hvor Livet aldrig mere skal visne —.

Breve fra Hr. og Fru Kirkegaard, Chr. Krull, Math. Christensen, H. Berg var rigtige Julestjerner for mig. Naar jeg tænker tilbage, hvad alle I kære Mennesker var for mig, fyldes jeg med Taknemmelighed over at have levet paa Nr. Nissum. Redaktøren bad mig sende et Billede af mig selv, saa her er jeg, men glem ikke, at det er 35 Aar siden, jeg forlod Ebeltoft, og i den Tid er der gaaet meget Vand i Stranden, og Ungdommen er forsvundet, Krøllerne er lidt tyndere og har begyndt at forandre Kulør, men Aanden, Begejstringen er endnu den samme. Det glædede mig at se Hr. Bergs ungdommelige Billede i Dæmring — nye Kræfter, nye Ideer, det er jo Livets Gang.

Modtag min Invitation til at komme her over i Sommerferien, vi har Plads baade i Hus og Hjerte.

Mine hjerteligste Hilsner til eder alle

Chr. Steensen,
nu *Ralph C. Jansen.*

PAA DE SKRAA BRÆDDER

Af Steffen Steffensen

Ved at læse »Dæmring«s indenbys Beretninger Aar efter Aar, faar man det bestemte Indtryk, at den sceniske Kunst i hvert Fald maa have nogle Dyrkere blandt Hellenerne. Ved baade den ene og den anden Lejlighed berettes der om Opførelser. Det synes at være Klassikerne: Hostrup, Bøgh og Heiberg, der forestrækkes, — rent modsat Soggenes forskellige Ungdoms-, Husmands-, Foredrags- eller Idrætsforeninger — der nu tit har andre og nyere Navne

at prale med, uden at nogen vel tør sige, at Lødigheden dermed er steget — tværtimod.

Men samtidig med, at man i Aanden føler sig hensat i Seminariets gamle Gymnastiksal, hvor den dramatiske Kunst vel ogsaa udøves i vore Dage, kommer den Tanke frem, at man sagtens ogsaa nu har ganske anderledes ydre Virkemidler, end vi havde for henved en Snes Aar tilbage. Da var det mildest talt meget primitivt.

Tredje Klasse — ak, nu hedder det vel fjerde — bliver vel ogsaa nu ligesom dengang — i hvert Fald af F. Klassen og første Klasse — beundret og set op til som de store Pædagoger, de er. — I hvert Fald var det saadan et Aar, der nu ligger langt tilbage — og for manges Vedkommende blev Klassens Ry yderligere befæstet ved, at den et Efteraar paatog sig den meget krævende Opgave at opføre »Elverhøj« paa den hellenske Scene. — At undertegnede end ikke anede, at noget saadant var i Gære, men i Stedet var rejst paa Ferie, da Skuespillet skulde opføres, behøver ikke at minde om mindre omfattende Forberedelser, men maa alene tilskrives den Om-

»Ambrosius Stub« i Seminariehaven.

stændighed, at jeg var ret ny paa Stedet og ikke tog rigtig Del i Kammeratskabet. — Men endnu kan det imidlertid slaa mig med en Følelse af Ærgrelse, og naar lige undtages, at jeg heller ikke overværede den vistnok eneste Haandhævelse af Straffen med Buksevand, der fandt Sted i min Seminarietid, maa jeg regne min Fraværelse ved »Elverhøj«s Opførelse som min Seminarietids største Skuffelse.

Imidlertid vidner en lang Række Fotografier — baade Amatørbilleder og de rigtige, taget af vor brave, populære Lauridsen i »København« — rundt om hos Nissumslærere, om det Arbejde, der var lagt i Udførelsen, selv om Kulisserne paa Billederne mistænkeligt ligner Stendysser, Trær og Buske fra Seminariehaven.

At der var ofret meget paa Udstyret — især vel af den senere velkendte Tegner Ejnar Hoppe — fik vi et Indtryk af, da vi et Par Aar efter i Anledning af et Jubilæum paa det Kongelige, søgte at løfte Arven — altsaa efter vore forudgange Kammerater — ved at opføre »Ambrosius«. — Vi var klare over vor Uformuenhed og søgte som saa mange andre til de gamle Slægters Ydelser for derved at blive inspirerede. — Udgravningen foregik paa Seminariets Loft, hvor vi fandt Resterne af Hoppes Kulisser og Tæpper, hvilke vi støvede af, pudsede op og klippede til efter alle Kunstens Regler, saa de lige kunde hænge sammen. Et Sted blev et Træ anbragt med Stam-

men opad — dets miserable Tilstand tillod ikke anden Anbringelsesmaade, og vi haabede, at ingen tog Forargelse deraf. I det hele taget havde vi Grund til at haabe paa Overbærenhed. — Værre var det med Fortæppe — indtil der opnaaedes Tilladelse til at laane et Sæt Trækgardiner fra et af Klasseværelserne, hvilket vor ihærdige Ven Sinkbæk dog ikke vilde godkende, før Forstanderen indfandt sig paa Kamppladsen og ved sin blotte Nærværelse bragte Orden i Gemytterne.

Og saa Opførelsen? Hvor var vi nøjsomme, og hvor var det storatede Publikum, der fyldte Salen, nøjsomt. Maaske kunde Elskerparret og en barok Per Degn — ja, og kan hænde et Par til — lige gaa an, jeg ved det ikke, men ellers — —. Naar Forstanderen vitterlig Dagen efter gav Udtryk for sin Tilfredshed, regner jeg den Dag i Dag dette som udtalt af Medlidenhed med os. — Vi følte i hvert Fald vor Uformuenhed overfor den Opgave at hæve »Oldtids Ry«. — Der har sikkert ikke været noget for vore Efterkommere at grave ud efter os.

— Saa var der jo ellers de mindre Opførelser i Faste-lavnen og i Efteraarsferierne — mindre med Hensyn til Forberedelser og Publikum, men egentlig ikke, hvad Kostumer og Garderobe angaar. Saaledes husker jeg, at det daværende Modelrum bag Tegnesalen — jeg aner ikke, hvad dette mindeværdige Lokale anvendes til nu — var ganske overfyldt med Beklædningsgenstande, der laa og flød rundt mellem Brødmaskinen og Vaskemaskinen og alle de andre Tegnemodeller, navnlig da »Eventyr paa Fodrejsen« og »Redaktionssekretæren« gik over Brædderne — særlig selvfølgelig den sidste. — Jeg overdriver næppe, naar jeg siger, at Fru Gadegaards og Lærer Kirkegaards Pulterkamre, maaske endog deres Klædeskabe, stod mere end halvt tomme saadanne Aftener.

Paa Højskolen gik i samme Tidsrum »De uadskillelige«, »En Spurv i Tranedans« og »Genboerne«. — Jeg er knap klar over, hvorfor vi egentlig fik Indpas derovre, — ret meget havde de to Anstalter jo ikke med hinanden at gøre i de Dage, — men maaske havde Højskolens Ledelse dog en Følelse af, at de ogsaa burde bringe Eleverne i Berøring med den højere Kultur og Kunst, særlig da, naar den kunde leveres saa billigt. — Stykkerne fremførtes snart for et mandligt, snart for et kvindeligt Publikum, alt efter Aarstiden, et Publikum, der efter Sigende snart morede sig, snart forargedes dybt.

Og ellers staar kun tilbage i Erindringen, at en Medvirkende en Aften efter endt Premiere glemte at vaske sig og viste sig paa »Borgen« til den efterfølgende Aftenkaffe i fuld Krigsmaling, — ja, og saa, at der for en anden fulgte en heftig, heldigvis dog kun kortvarig, Forelskelse.

Men naar Sandhed skal siges, tror jeg nok, at vore smaa, selvlavede Komedier til Klasse- og Elevfester var de mest populære. — Der blev virkelig slidt i Tiden forud for en saadan Fest. Lærerne gik og lurede paa os og passede paa, at Folk bestilte noget ved Lektierne ogsaa. En Medvirkende ved Forberedelserne kunde saaledes noere Overhøring i Bibelhistorie fire Dage i Træk, — maa-ske skete det til Dels i den Hensigt at modvirke det brogede Indhold, som vore Hjerner det meste af Tiden ellers beskæftigede sig med, og som bevisligt ikke havde egentlige Berøringpunkter hverken med Jul eller Bibelhistorie . . .

Der kunde indtræffe mange pudsige Episoder, som f. Eks. den Aften, da Rollerne i en Seminaristkomedie lige var fordelt og Sammenlæsningen begyndt, og det hele saa pludselig gik i Staa. — — Det skete midt i en Replik, der lød saaledes: »Nu vil jeg profekto hjem, jeg har ogsaa væltet syv Senge og faaet Buksevand tre Gange, saa nu har jeg ikke andre tørre Bukser end disse her —«. Og Replikken var altsaa ved en Ubetænksomhed fra Regissørens Side tilfældigvis givet til en kvindelig Deltager. — Eller smaa Efterspil som det Aar, da en gemen Snørestøvle spillede en ret betydelig Rolle i en Komedie, og en saadan naturligvis manglede hos en højerestaaende Personlighed den følgende Morgen, — en Mand, hvis Hjem delvis, elskværdigt var stillet til vor Raadighed. — For ikke at tale om de stadig tilbagevendende Moral-taler af Seminariekarlen.

Med Uhyggefølelse mindes mange af os hin bitterlig kolde Aften ind under Jul, da vi stod i Færd med at klæde os paa til Fremførelsen af et eller andet »klassisk« Værk, mens et utaalmodigt Publikum ventede. — Da var det, der lød et Raab gennem Salen: »Lærer Kirkegaards Hus brænder«. — Der blev et mildest talt hurtigt Opbrud, og aldrig er vel nogensinde laante Fjer i større Hast bleven ribbet af, end det skete den Aften. Vi vilde jo ikke gerne staa udenfor det brændende Hus udklædt til almindelig Forargelse. Det hele, der gik i Løbet, var dog vistnok en Bræddevæg, og da vi siden hen

spurgte Lærer Kirkegaard, hvad vi skulde gøre ved Arrangementet, svarede han, som den rolige Mand han er: »Skal vi ikke fortsætte? — Jo, det synes jeg endda«. — Ja, og saa en Aften, da vi nogle Stykker samledes til Prøve hos en Kammerat i det allerinderste Værelse paa »Vestenly«. Der skulde ogsaa foretages Prøve med Lysvirkning, og for at afhjælpe Mangelen ved en Pære, som vi var overbevist om, ikke kunde naa Bunden i Fatningen, lagde et lyst Hoved en Enøre imellem. — Vi hørte ligesom et lille Knæk, og næsten før vi selv forstod, at Lyset var borte, kom der farende ud af hver af de 5—6 Døre en højt skændende Kvinde, saa hele Gangen var fyldt med Mennesker i heftigt Oprør, og — Udgangen var spærret. Jeg husker ikke, hvordan vi slap forbi og ud, — antagelig laasede vi Døren og forholdt os musestille, til de værste Bølger havde lagt sig.

Selvfølgelig var Lærerne Genstand for velvillig Behandling i Komedierne. Der fortælles om, hvorledes snart den ene snart den anden under Fremførelsen tørrede Panden, rømmede sig eller lettede sig i Sædet, altsammen Tegn paa at Replikkerne gjorde deres Virkning. Det blev nøje bemærket og drøftet i de Dage, da demokratisk Styre og Tankegang først lige var begyndt at fremstaa i Hellas, og Lærerne og dermed ligestillede for første Gang indlodes i Salen, — det skete, saa vidt jeg husker, det første Aar endda kun paa Prøve.

Og saa kan jeg ikke slutte disse Smaatræk uden at mindes, at der ogsaa i mindre Stil — af Enkeltmand — fremførtes dramatiske Ting i Hellas. En ganske bestemt søgte jævnligt at dupere sine Kammerater i Klasserne under ham ved at læse op af Hostrup, Hertz, Bøgh o. s. v. i en Uendelighed. Sjældent saa han Klassekammerater end sige viderekomne blandt sine — i hvert Fald i Begyndelsen — tilsyneladende taknemmelige Tilhørere. Hans Ydre underbyggede ikke hans Tække som Oplæser, kun en lillebitte Tællepraas blev der ved enkelte Lejligheder pustet til, men her drejede det sig til Dels om noget andet. Jeg kan ikke tænke paa hans Fremtræden uden med en Art Medynk og nævner ham her kun, fordi der muligvis er en og anden fra de Aar, der i deres Naivitet alligevel tog det alvorligt og derfor maaske fik noget ud af de forøvrigt gode Ting, han læste.

Naar vi, der nu er blevet lidt ældre i Tjenesten, be-

søger Seminariet og færdes mellem Bygningerne, kan vi knap finde omkring, saa fremmed det hele er blevet. Vi er klar over, at der er sket Fremskridt, store endda, men det er ligesom, det for os ikke er Hellas mer. — Akkurat paa samme Maade vilde det sagtens gaa, om vi overværede en Prøve paa scenisk Fremførelse, som Seminarister nu om Dage giver den. Der vilde for os mangle noget, — det Skær, Tiden efterhaanden kaster over det hele, og som gør, at vi kan kalde Erindringerne derom gode, gamle Minder.

LIV OG DØD

TO DIGTE AF P. DEGNBOL (04)

I.

SKREVET TIL FIRERNES 35 AARS FEST

Naar vi nu er stævnet sammen
for en festlig Stund,
venter vi jo Vid og Gammen
fra hverandres Mund,
men tillige, at vor Tale,
fri for Taabers Baand,
fjern fra alt det ny banale,
tolker Liv, ja Aand.

Vi er Liv, og Livets Bønner
skal vi sende ud.
Vi er Aand, og vi er Sønner
af den samme Gud,
vi er født af Livets Kilde,
eet i Livets Aand;
derfor kan vi, som vi vilde,
give Broderhaand.

Vi er ikke Halvmaskiner,
som Teknik har skabt,
vi er ikke støbt i Former,
stilles ikke ind,
vi er Aand trods alle Normer,
alle Hjernesvind.

Vi har vandret Aandslivs-Veje —
langt fra sikkert nok,
alt for lidt vi fik i Eje
til vor Børneflokk,
men vi gav den ikke Stene
under Navn af Brød,
vi har vidst, at vi skal tjene
Liv og ikke Død.

Hvor der ødes Liv i Verden,
baade Aand og Blod!
Det skal mærkes i vor Færden,
vi tør gaa imod,
ses, vi tør bekæmpe Branden,
er den nok saa vild,
— men ommed, om mod Forstanden,
slukkes den med Ild.

Vi skal slukke med den Flamme,
Livets Gud os gav,
og skal tænde med den samme
under andre Krav.
Lad os leve stedse unge,
stedse holde kendt:
Her er Aanden givet Tunge,
Tidens Guder brændt!

II.

Man hørte tit en Digter synge
om et saligt Øjeblik,
men selv et saadant har jeg Tynge
af al kvalfuld Tid, der gik.

Og selv et saadant har jeg Smerte
af al Helvedgift fra før;
det var et »himmelsk« Nu, jeg lærte,
at jeg hele Tiden dør.

Mit stakkels Liv har ingen Sinde
faet Sjælens fulde Kraft,
for Død har altid boet derinde,
altid suget af dens Saft.

Det stemmer daarligt med Naturen,
dette Liv saa mat af Død — —
Men lad mig gaa fra Grædemuren,
takke for dets Lyst og Nød.

Trods Døden drager jeg min Aande,
frelst fra Dødens Dræberklør,
og endt er Svaghed, Tryk og Vaande,
naar hvert Gran af Døden dør.

FESTSANG

VED ELEVFESTEN 24. NOVEMBER 1939

Af Jens Bjørndal Graversen

Melodi: Jord i hvis Favn . . .

Øst fra og Vest — fra Syd og Nord vi kommer,
stævner hertil
Vinter vi deler, Efteraar og Sommer,
Foraar saa mild.
Sammen vi strider, deler Dagens Møje,
sammen vi glædes, varmes ved dens Smil,
stræber mod det høje,
synger dertil.

For til en sund og kraftig Ungdom hører
Ungdommens Sang;
frem over daglig Smaalighed den fører —
løfter vor Gang.
Ungdommens Strid og Fest, hvori vi mødes,
skal gør' os stærke, samle os til eet,
ud deraf skal fødes
Ungdommens Ret.

Smilfyldte Ungdomstid, hvor Solen skinner
gavmild og god,
du, som kan løfte op paa Glædens Tinder
det unge Mod,
riv os kun med i Festens glade Dage,
byd os at lege, lær os kun at le,
frem og ej tilbage
lær os at se.

Kampfyldte Ungdom med de høje Bølger
rullende mod,
du, som en ukendt Manddomstid skal følge
– ond eller god,
før os kun med, hvor Livets Vej er furet,
kræv, om du vil, af os det tunge Tag,
men lad ingen Uret
plette vort Flag.

Ton da, vor Sang, fra alle unge Munde,
hæv dig paany,
sølvren og stærk som Fuglekor i Lunde,
– løft dig i Sky,
Toner, som vækker Ungdom op af Slummer,
Toner, som kalder os i Kampen ud,
og som altid rummer
Tak til vor Gud.

AARET, DER SVANDT

Af Forstander P. C. Gjelstrup

Der er sikkert ingen af Deltagerne i Elevfesten sidste Aar, som vil kunne glemme det Tableau, der blev vist ved Festens Slutning. Da Tæppet gik op, stod hele Norden paa Scenen: fem unge Piger Side om Side, iført nordiske Nationaldragter og hver med sit nordiske Flag i Haanden. En for en traadte de frem, stadig med Flaget i Haanden, og sang deres Lands Nationalsang, indtil det samlede Norden fra Island til Finland havde haft Ordet.

Dette fandt Sted den 24. November; og seks Dage efter begyndte Ruslands Angreb paa Finland. Hvad der paa saa jævn og talende en Maade kom til Udtryk hin Fests aften, var altsaa Alvoren, som Udbrudet af den nye Storsmagtskrig har lagt ind over Sindene, og Trangen til Sammenhold under det truende Uvejr.

Hermed er sagt, hvad der har givet Aaret 1939 dets særlige Karakter: Krigen. Samtidig med at vi omkring September begyndte det nye Skoleaar, brød den ud, og de følgende Maaneder har staaet i dens Tegn. Først kom Mørkelægningen, og noget senere meldte sig, omend foreløbig ganske lempeligt, Sukker- og Kafferationering, Brændselsknaphed, stigende Priser m. m. Men navnlig mærkedes den forandrede Atmosfære som en Følelse af Utryghed: Skibstorpederinger og Exportvanskeligheder viste, at vi maatte forberede os paa strengere Tider; og mon vi saa overhovedet trods al Varsomhed vilde kunne holde os udenfor det store Opgør?

Under disse Forhold er dog det daglige Arbejde indtil nu gaaet sin jævne Gang; og deraf skal jeg nu søge at give Aarbogens Læsere et Indtryk.

1. EKSAMINER, ELEVTAL etc.

Den afsluttende Eksamen fandt som sædvanlig Sted i Maj-Juni. Der var til 2den Del indstillet 27; og de bestod alle, trods den høje Faldegrænse. Udfaldet var følgende:

mg×	3
mg	9
mg?	9
g×	6

Allerede inden Afrejsen fra Seminariet havde flere af Dimittenderne Plads, og de øvrige fik det inden længe uden større Vanskelighed; de Tider, da unge Lærere behøvede at gaa og grue for hele eller halve Aars Arbejdsløshed, er jo forbi.

Til 1ste Del var indstillet 34, hvoraf 3 forlod Eksamen. De øvrige 31 bestod saaledes:

mg×	3
mg	8
mg?	15
g×	4
g	1

Optagelsesprøven afholdtes 20.-22. Juni. Tilgangen var atter meget stor: 43 til Prøve og desuden flere med Ministeriets Dispensation. Prøven blev bestaaet af 37, hvoraf

Den tunge Forberedelse til skriftlig Eksamen.

optoges 26. Desuden optoges 4 Præliminarister og Realister uden Prøve. Der var altsaa 16 Aspiranter, som ikke naaede at komme ind. Som saa ofte før var der saaledes lagt en Dæmper paa de lykkelige Glæde over at være optaget; alle følte med de skuffede Kammerater. Dog maa det jo siges, at det er bedre at begrænse Tilgangen, saaledes som Ministeriet gør ved at fastsætte Maksimumstal for Optagelsen, end at slippe alle de bestaaede ind paa Seminarierne og derved skabe en stor Overproduktion af Lærere.

Elevtallet var ved Nytaar 1940 118 samt 40 i Forberedelsesklassen (i Fjor var de tilsvarende Tal 116 og 38). Det samlede Elevtal var altsaa 158, formodentlig det største Tal, der nogensinde er naaet her ved Seminariet. Fordelingen indenfor Seminarieklasserne var saaledes:

	mandl.	kvindl.	Ialt
I	24	7	31
II	24	9	33
III	16	14	30
IV	17	7	24
	81	37	118

Statsunderstøttelsen til herværende Elever udgjorde 13.300 Kr. Dette Beløb uddeltes i 59 Portioner til Elever i de 3 øverste Klasser; I Kl. kan efter Ministeriets Bestemmelse ikke opnaa Understøttelse. Portionernes Størrelse var følgende:

- 7 Portioner à 300 Kr.
- 29 Portioner à 250 Kr.
- 30 Portioner à 200 Kr.
- 3 Portioner à 150 Kr.

Ad. L. Hansens Legat uddeltes med 2 Portioner à 77,96 Kr. til Elever i IV Klasse. *Gerickes Legat* tildeltes 4 her-

værende Elever med ialt 800 Kr.; og af *Dansk Studiefond* blev der bevilget ialt 2800 Kr. som Læselaan paa billige Vilkaar til 6 af vore Elever i III og IV Kl. I Fjor var Beløbet 2100 Kr.; Forhøjelsen skyldes, at Lærerstandens Brandforsikring, der i Forvejen havde ydet et Laan paa 50.000 Kr. til denne Sag, nu ydede et nyt Beløb paa 30.000 Kr.

Til disse 30.000 Kr. knytter der sig en lille Historie, som jeg vil fortælle. Ved Seminariernes sidste Efteraarsmøde gav Statskonsulenten, som gennem flere Aar har arbejdet ivrigt for at faa Studiefondens Virksomhed udstrakt til Seminariernes Elever, Meddelelse om Brandforsikringens nye Bevilling, men tilføjede, at det ikke var sikkert, Pengene kom til Anvendelse i denne Omgang, da man endnu manglede de ca. 300 Kr., som det vilde koste at administrere dem. Straks rejste sig en af de tilstedeværende Censorer, Overlærer Nedergaard, Saksøbing, og sagde: »Jeg har haft saa megen Glæde af min 25aarige Censorgerning blandt de unge paa Seminarierne, at jeg gerne vil have Lov til at betale disse 300 Kr., saa Bevillingen kan blive anvendt«. Jeg nævner denne lille Episode, fordi den maaske kan vise en og anden, der muligvis har staaet med en vis Mistænksomhed overfor Censorerne, at de ogsaa er Mennesker, hvem Seminarieundommens Ve og Vel ligger paa Hjerte.

2. SEMINARIETS LÆRERE etc.

Som omtalt i sidste Beretning var Skoleaaret 1938—39 et Overgangsjaar, idet Lærer Kirkegaards Afgang medførte forskellige Omlægninger, der igen bevirkede, at to af Seminariets Lærere drog paa Aarskursus, Lærer H. Berg i Geografi og den nyantagne Lærer Alex. Koch i Fysik. Tillige var jeg fraværende paa Rejseorlov indtil 1. Februar 1939.

Ved vor Hjemkomst — altsaa henholdsvis til 1. Februar og i Sommeren 1939 — overtog vi Arbejdet i bedste Stand efter vore forskellige Stedfortrædere, hvoraf nogle var Stedets egne Folk (Lærerne Hansen, Kirkegaard og Sørensen samt Pastor Ove Nielsen), mens to andre skulde rejse: cand. theol. Frk. K. Juhl og Lærer Harry Pedersen, den sidste efter tre Aars Virksomhed her.

Da det nye Skoleaar begyndte, var vi altsaa alle hjemme; og hermed skulde saa Arbejdsrammerne for en forhaa-

bentlig lang Aarrække være fastlagt. De ser saaledes ud:
Frk. R. Nielsen: kvdl. Gymnastik,* Haandgerning og Dansk (een Klasse).

Lærer H. J. Hansen: Matematik, Naturhistorie (med Speciale) og Pædagogik.

Lærer C. M. Christensen: Tegning, Tysk og to Klasser Gymnastik.

Lærer J. Hejbøl: Historie og tre Klasser Dansk (med Speciale).

Lærer H. Berg: Engelsk, Sløjd, Geografi (med Spec.) og Skrivning.

Lærer H. Nissen: Musik og Sang.

Lærer A. Koch: Fysik (med Speciale), Regning og to Klasser Gymnastik.

Forstander Gjelstrup: Kristendomskundskab (m. Spec.)

Lærer S. M. Sørensen, Ø. Skole: Praktisk og Smaasløjd.

Desuden leder i indeværende Skoleaar Lærer Kirkegaard et Specialehold af IV Kl. i Geologi.

Ved *Praktikundervisningen* medvirker foruden Lærer Sørensen Øvelsesskolernes øvrige Lærerkrafter: Frk. Ellen Larsen, Ø. Skole, Lærer Søndergaard Jacobsen og Frk. M. Poulsen, begge V. Skole. Gymnastik-, Sang- og Haandgerningspraktiken varetages af de respektive Faglærere.

Forberedelsesklassen undervises dels af Seminariets faste Lærere, der alle har Timer i denne (saal. Lærer Koch Hovedfaget Regning), dels af en særlig antaget Lærer, f. T. Lærer H. Houlberg Kristensen (dim. 38), der bl. a. har Hovedfaget Dansk.

I Forbindelse med Lærerkredsen plejer jeg at omtale Seminariets Bestyrelse; men herom behøver jeg kun at bemærke, at der ingen Forandring er sket i det svundne Aar.

3. EKSKURSIONER, SKOLEBESØG, KURSUS.

Gennem det foregaaende er der allerede givet et Indtryk af hele Arbejdets Gang. Enkelte mere specielle Led i den store, mangeartede Organisme skal dog endnu nævnes.

a *Ekskursioner etc.*

14.—15. April: III Klasses *geologiske Specialehold* paa

* Frk. Nielsen har for indeværende Undervisningsaar, under Inspektionens og Bestyrelsens Godkendelse, antaget Fru Rebekka Nissen som Vikar i praktisk Gymnastik.

Tur til Herning, Vejle, Røjle Klint og Wedelsborg. Den ene Dag lededes Ekskursionen, som forøvrigt blev fore-
staaet af Lærer Kirkegaard, af Statsgeolog, Dr. Nord-
mann, som ogsaa ved tidligere Lejligheder har vist Sa-
gen den store Interesse at tage med paa de geologiske
Ture, hvad vi er ham meget taknemmelige for.

14.—15. April: *Kirkehistoriske Specialehold* af III Kl.
under Ledelse af cand. theol. Frk. Juhl paa Ekskursion
til Ribe, Løgumkloster, Tønder, Randerup.

16.—22. August: III Kl. paa *Skolerejse* til København
med Udflugter til Nordsjælland og Lund og med Op-
hold i Odense og Ringsted—Sorø. Ledelse: Lærerne Sø-
rensen og Hejbøl.

17.—22. Aug.: II Kl. paa *Lejrscole* paa Velling Øster-
gaard ved Bryrup, hvor Eleverne blev modtaget med van-
lig Gæstfrihed af Hr. og Fru Porup. Ledelse: Lærerne
Hansen og Christensen.

25.—26. August: IV Klasses *geologiske Specialehold*
under Lærer Kirkegaards Ledelse paa Tur til Thy, Mors
og Vest-Hanherred.

b Skolebesøg.

III Klasses Landsbyskolebesøg gik atter i Aar til Hol-
stebroegnen, hvor 13 Skoler i Dagene 19.—30. Juni mod-
tog vore unge. Det er tredje Gang, disse Skoler har haft
Besøg af vore Elever, efter at Lemvigegnens Skoler for-
ud ogsaa havde modtaget dem tre Aar i Træk. Hvor
skal vi banke paa til Sommer? Mon vi tør tænke paa
Thy? Vi haaber meget, at dette værdifulde og paaskøn-
nelsesværdige Led i Arbejdet maa kunne virkeliggøres i
Aar igen trods de vanskelige Tider. Og vi bringer en
hjertelig Tak til alle de Skoler, der saa velvilligt har hjul-
pet os i de foregaaende Aar.

Købstadskolebesøget blev aflagt i Lemvig tre Dage i
August; ogsaa dette var af stor Betydning for Elevernes
Uddannelse; forøvrigt har Klassen, eller dog dens mand-
lige Del, senere flere Gange haft Gymnastikpraktik paa
Lemvig Kommuneskole (Kordegne Liløre). Jeg kan ikke
nævne denne Skole uden at omtale det store Tab, den
har lidt ved Overlærer Nygaards pludselige Død i Au-
gust. Ogsaa vi her paa Seminariet har al Grund til at
mindes Overlærer Nygaard med Taknemmelighed; han,
der selv var Nissumit (05), modtog altid vore Elever med
stor Hjertelighed og Hjælpsomhed.

c. *Kursus.*

25. Febr. og 15. Nov.: *Smalfilmkursus* ved Kommune- lærer Dines Hansen, København, for henholdsvis den afgaaede og den nuværende IV Klasse; om Aftenen Op- visning for alle.

18. og 21. Aug.: *Biblioteksorientering* for IV Klasse ved Bibliotekarerne Frimodt-Møller og hans Efterfølger, Frk. Lorentzen. Hr. Frimodt-Møller har gennem Aarene vist en utrættelig Interesse for Seminariet og dets Elever, hvem han gennem Instruktionskursus og Boglaan altid har stræbt at være behjælpelig, hvorfor der ogsaa ved hans Afrejse skal lyde en hjertelig Tak til ham.

3. Novbr. begyndte et *Samariterkursus* paa Seminariet. Dette Kursus, som efter et af Eleverne udtalt Ønske blev iværksat af Røde Kors i Lemvig, fortsattes de følgende Fredage under stor Tilslutning (ca. 70 faste Deltagere). Det blev ledet af Kredslæge Knudsen, Lemvig, og var ved Nytaar naaet halvvejs frem.

8. November holdt *Sanginspektør Emborg Inspektion* paa Seminariet; i Forbindelse hermed gav Sanginspek- tøren IV Klasse et 3 Timers Instruktionskursus i Børne- skolen i Rytmik, Udvikling af Musikalitet etc.

— Mens de forannævnte Ting sigtede paa vore egne Elever, har Seminariet ogsaa givet Husly til fremmede Kursister: et *Tegnekursus* v. Lærer Christensen (10.—15. Juli) og et *Sløjdkursus* v. Lærer Berg (10. Juli—9. Aug.). Dette sidste besøgte af Sløjdinspektør Krog Clausen 2 Gange.

4. FOREDRAG, FESTER etc.

a) *Foredrag og Møder:*

De væsentlige nævnes her i kronologisk Orden:

Skuespiller Anthon de Verdier (fra Foreningen »Norden«): *Sel- ma Lagerløf, Frøding.*

Frk. Hilda Christensen: *Fra Sudanmissionens Arbejde.*

Professor Ejnar Thomsen: *Jakob Knudsen.*

Forstanderinde Frk. Lis Rømer, Skovtofte: *Møde for Seminariets KFUK.*

Højskoleforstander Siewers: *»Han sidder ved Smeltedigelen«* (af Kaj Munk).

Indremissionær Janus Rasmussen, Kolding: *»Herrens Glæde — eders Styrke«.*

Lærer Sørensen, Ø. Skole: *»Det danske Arbejde Syd for Græn- sen«.*

Pastor Kolthoff Nielsen: Om Spejderbevægelsen.
 Kinamissionær Johs. Rasmussen: KFUMs Arbejde i Manchukuo.
 Kinamissionær Thelle: Hvor Øst og Vest mødes.
 Pastor Damgaard Jensen, Glyngøre: Amerikanske Skole- og Kirkeforhold.
 Politimester (nu Justitsminister) Unmack-Larsen: Om Mørklægningen og dens Betydning (NB. Skoleaarets første Foredrag; fandt Sted ved Krigsudbruddet, samme Dag som Bombefaldet i Esbjerg).
 Lærer Malling, Varde: »I Ferietiden«.
 Lærer Sønderkær Larsen, Emdrupgaard: Arbejdet i Børneværnet.
 Sekretær, cand theol Frk. Munk Madsen, Viborg: Min Bibel.
 Sekretær Jørgensen, Thisted: Møde for Seminariets KFUM.
 Skuespillerinde Fru Louise Jørgensen, København: Medea.
 Finsk Aften ^{17/13} med Lysbillede v. Lærer Sørensen og Oplæsning v. Lærer Hejbøl.

b. Fester.

31. Marts: Foraarskoncerten.
 14. Juni: Dimissionsfest.
 26. Sept. (Kongens Fødselsdag): Sportskampe og Bestyrelsesfest.
 24. Nov.: Elevfest, ledet af Komiteformanden, R. Fosgaard (III).
 15. Decbr.: Koncert med Sang ved Hr. Thøger Rasmussen, Aarhus, og Recitation ved Musiklærer Nissen (»Guldhornene«).
 14.—18. Decbr.: Klassefest.
 20. Decbr.: Julefest med Pastor Søby, Hjardemaal, som Taler.

Et Par Bemærkninger til ovenstaaende Liste! *Dimissionen*, der var den tidligste i Seminariets Historie, fandt Sted i Gymnastiksalen med Adgang for alle; her talte først Forstanderen, derpaa Statskonsulenten. Bagefter Middag i Festsalen, hvor et stort Antal Elevforældre (hens ved 50) var til Stede; ved Bordet talte bl. a. Skoleinspektør Kyrre og forskellige af Forældrene og Seminarielærerne, medens Dusgaard Nielsen bragte Dimissionernes Tak til Seminariet. — M. H. t. *Elevfesten* havde der været nogen Diskussion om, hvorvidt det under de trykkende politiske Forhold kunde være rigtigt at afholde denne Aarets Hovedfest; men der var fra alle Sider Enighed om, at vi havde Lov dertil, naar blot Festen fik et værdigt Forløb; og bagefter vil sikkert alle Deltagerne sige, at det lykkedes; det blev en smuk, hjemlig Aften, hvor vi paa Begivenhedernes dystre Baggrund ret følte Taknemmeligheden over at maatte samles i Fred.

c. Stævner etc.

4.—5. Marts afholdtes i Silkeborg et kristeligt Seminariststævne for de nordjydske Seminarier. Stævnet var arrangeret af de to Silkeborg Seminariers Elever i For-

bindelse med Komiteen for Seminaristmøderne paa Nyborg Strand; det havde vundet meget stor Tilslutning og forløb til megen Glæde for alle Parter. Fra Nr. Nissum var mødt 53 Deltagere; og Tanken var, at Stævnet skulde gentages hos os i Marts 1940; men det har Krigsforholdene forhindret. Af samme Grund maatte forøvrigt Sportskampene med Ranum, som i Aar skulde have været afholdt her paa Stedet, opgives.

25. April holdtes i Forbindelse med Overlærer Helms' Fugleforedrag en lille Sammenkomst, hvori deltog IV Kl. og deres Værter fra Skolebesøget paa Holstebroegnen, tillige Lemviglærerne og Seminariets Lærere.

6.—7. Maj havde Forberedelsesklassen under Lærer Houlbergs Førerskab Udflugt til Hjerl Hede og Viborg.

8.—10. Juli afholdt Dimittenderne fra 1914 deres 25de Aars Jubilæumsstævne her paa Seminariet.

10. Septbr. var der Børnefest paa Seminariet. De Søndagsskoler, hvor Eleverne medvirker, var indbudt til at aflægge os et lille Søndagsbesøg (Gudum, Rimmer Strand, Lem og Nr. Nissum). Efter en Børnegudstjeneste i Festsalen ved Lærer Pedersen, Sejerslev, blev hele Skaren, ialt godt 125, beværtet med Kaffe i Borgens Spisesal; og til sidst legede Eleverne med Børnene paa Sportspladsen. Det var en smuk Festdag.

5. FORSKELLIGT.

To smukke Gaver er i 1939 blevet skænket Seminariet. Den ene et *Maleri af Valdemar Neiiendam*, forestillende et Vinterlandskab med en Bondegaard; det er skænket af Boet efter Enkefru Eilertsen, f. Bing, og pryder nu Biblioteket. Den anden Gave er et prægtigt *Flygelet til Festsalen*. — Den Indsamling, som Hr. Rønning-Møller i sin Tid startede, og som Elevforeningen derefter førte videre, var efterhaanden vokset til et stort Beløb; og da der nu bød sig en Lejlighed til for en rimelig Pris — ca. 2000 Kr. — at erhverve et meget smukt og saa godt som nyt Hornung & Møller Flygelet, blev Musiklærer Nissen og hans Elever saa begejstrede, at de i Løbet af faa Dage tegnede sig for flere Hundrede Kroner; dermed var Sagen bragt over det døde Punkt; Flygelet blev købt; og paa et Par Hundrede Kr. nær er det ogsaa betalt. Det er en sjælden smuk Gave; og paa en sjælden smuk Maade er den ogsaa kommet i Stand;

gamle og nuværende Elever under Tilskyndelse af den tidligere og den nuværende Musiklærer har her slaet sig sammen om at hjælpe deres Seminarium til dette længe ønskede Instrument. En hjertelig Tak gennem disse Linier til alle Giverne!

Ogsaa paa et Par andre Punkter har Stedet vundet fremad i Udseende. *Borgens Spisesal* er blevet udvidet, pyntet og forsynet med en nybygget Forstue, hvorefter den præsenterer sig ganske anderledes tiltalende end før. Endvidere er der til *Lærer Koch* i Frk. Nielsens tidligere Lejlighed blevet indrettet en efter Forholdene god Bolig, mere beskeden ganske vist end det smukke Hus, som Lærer Nissen sidste Sommer har bygget sig i Centralens Have.

Endnu et Bygningsværk er der blevet arbejdet paa i det forløbne Aar: en Tilbygning til Gymnastiksalen med et virkelig moderne *Badeanlæg*. Bestyrelsens Ønske var at faa denne Sag bragt i Orden i god Tid inden Seminariets 50 Aars Jubilæum i 1942; et særligt Udvalg har set paa forskellige af den Slags Anlæg og ladet Arkitekt Dalgaard, Lemvig, udarbejde Plan og Overslag. Sagen var i bedste Gænge; men nu har Krigen standset den som saa meget andet. Dog er Forarbejdet sikkert ikke spildt; det er en god Bevidsthed at have et fortrinligt Projekt liggende parat, naar der engang, som vi haaber, kommer andre Tider.

Til sidst skal nævnes, at Aaret ogsaa har sat sig et Minde i de dødes Have, idet der ved en stilfærdig lille Højtidelighed d. 30. April blev afsløret et Mindekors, skænket af gamle Elever og Venner, paa *cand. Strøms Grav*. Indskriften indeholder foruden de nødvendige Data det talende Ord: »Jesus tager mod Syndere og spiser med dem«. Det er altsaa *cand. Strøms* sidste Hilsen; lad det saa ogsaa slutte denne lille Aarsberetning.

DIMITTENDERNE 1939

Sven Erik Abrahamsen, født 7. August 1915 i Daugbjerg. Søn af Gaardejer N. Chr. Abrahamsen. Hovedkarakter: mg× (7,35). Lærer ved Høng Eksamenskursus.

Anna Kristina Rudbeck Albrechtsen, født 1. Juni 1913 i Jørsby, Mors. Datter af pens. Lærer A. Albrechtsen. Hovedkarakter: mg? (6,24). Lærerinde ved Søndbjerg Børnehjem, Thyholm.

Agnes Andersen, født 26. December 1916 i Vesterbølle. Datter af Gaardejer S. P. Andersen. Hovedkarakter: mg? (6,30). Vikar ved Gjesing Skole, Djursland.

Ejvind Smedegaard Bjerre, født 1. Juni 1917 i Nr. Nissum. Søn af Gaardejer H. Bjerre. Hovedkarakter: mg (7,10). Aarsvikar ved Vandborg Skole.

Johannes Andreas Buskov, født 20. Marts 1915 i Bjert, Sahl. Søn af Gaardejer J. P. J. Buskov. Hovedkarakter: g× (5,48). Vinterlærer i Vedersø.

Erik Christensen, født 13. September 1916 i Ringkøbing. Søn af Kordegn Chr. O. Christensen. Hovedkarakter: mg (6,79). Aarsvikar i Ringkøbing.

Martin Emil Erland Christensen, født 20. August 1916 i Herning. Søn af Maler J. E. Christensen. Hovedkarakter: mg? (6,42). Vikar ved Skjern Realskole.

Anders Stokholm Frandsen, født 13. December 1917 i Nr. Nissum. Søn af Gaardejer P. Frandsen. Hovedkarakter: mg (6,67). Lærer ved Nr. Nissum Højskole.

Henning Hauge Gantriis, født 1. Februar 1918 i Lemvig. Søn af Værkfører L. F. Gantriis. Hovedkarakter: mg? (6,30). Vikar ved Lemvig Skolevæsen.

Karen Marie Hebsgaard, født 22. Marts 1916 i Holstebro. Datter af Portør N. Chr. Hebsgaard. Hovedkarakter: mg? (6,47). Vinterlærerinde i Sdr. Nissum.

Gunner Christian Hede, født 8. August 1915 i Ølby. Søn af Købmand P. P. Hede. Hovedkarakter: g× (5,46). Vinterlærer i Hanning.

Charles Ejgil Jakobsen, født 17. Juli 1914 i Sejerslev. Søn af Skræder og Landpost J. T. Jakobsen. Hovedkarakter: mg? (6,46). Vikar paa Sejro.

Ane Kristine Kristence Jensen, født 20. April 1915 i Borris. Datter af Gaardejer H. Chr. Jensen. Hovedkarakter: $g \times$ (5,79). Vinterlærerinde i Vesttorp ved Videbæk.

Elna Cathrine Jeppesen, født 23. Juli 1916 i Sevel. Datter af fhv. Boelsmand V. Jeppesen. Hovedkarakter: $mg?$ (6,33). Aarsvikar i Rindum.

Aage Bill Jessen, født 22. Januar 1918 i Agtrup, Sdr. Bjert. Søn af Snedker S. N. Jessen. Hovedkarakter: $mg?$ (6,37). Vikar i Hornborg ved Horsens.

Dorthea Marie Kvejborg, født 8. Juni 1917 i Hvidbjerg v. Aa. Datter af Lærer Jens Kvejborg. Hovedkarakter: mg (7,12). Lærerinde ved Humble Realskole, Langeland.

Helga Larsen, født 10. Oktober 1914 i Ejsing. Datter af Lærer H. P. Larsen. Hovedkarakter: $g \times$ (5,52). Aarsvikar i Brejning pr. Spjald.

Johannes Linderoth, født 16. Juli 1914 i Risum. Søn af Boelsmand Manfred Linderoth. Hovedkarakter: $g \times$ (5,76). Lærer ved Bølling Friskole.

Erik Møller, født 3. December 1917 i Thisted. Søn af Snedkermester Niels K. Møller. Hovedkarakter: mg (6,67). Lærer ved Humble Realskole, Langeland.

Jens Møller Nielsen, født 9. August 1908 i Rønland. Søn af Lærer Niels Nielsen. Hovedkarakter: $g \times$ (5,49). Lærer ved Skibbild Friskole.

Ester Rønn Nielsen, født 30. April 1912 i Rom. Datter af Gaardejer Jens Nielsen. Hovedkarakter: mg (6,92). Lærerinde ved Sundby Skole, Thy.

Niels Ove Dusgaard Nielsen, født 30. Marts 1918 i Vivild. Søn af Gaardejer Niels Kr. Jensen. Hovedkarakter: $mg \times$ (7,44). Lærer ved Skanderborg private Realskole.

Idun Flint Olsen, født 3. Juni 1916 i Ringkøbing. Datter af Viceinspektør N. P. Olsen. Hovedkarakter: $mg \times$ (7,24). Lærerinde ved Børkop private Realskole.

Kristian Sidelmann, født 27. Maj 1915 i Fabjerg. Søn af Gaardejer Jens P. Sidelmann. Hovedkarakter: mg (6,70). Aarsvikar i Klovby pr. Farsinger, Sjælland.

Marie Caroline Sørensen, født 30. Maj 1914 i Ørbæk. Datter af Førstelærer S. M. Sørensen, Nr. Nissum. Hovedkarakter: mg (7,12). Lærerinde ved Hurup private Realskole.

Karl Anker Thaasti, født 23. Oktober 1907 i Tøjstrup, Vejlbj. Søn af Gaardejer A. Thaasti. Hovedkarakter: $mg?$ (6,10). Vikar ved Agerfeld Skole og ved Vejlbj Skole, Djursland.

Anna Brun Wendelboe, født 29. September 1917 i Løkken. Datter af Murer H. Chr. Wendelboe. Hovedkarakter: mg (6,95). Vikar ved Agerbæk Skole.

1. Række: Lærer Hansen, Anna Vendelbo, Ester Rønn Nielsen, Helga Larsen, Frk. Juhl, Misse Sørensen, Fru Thaasti, K. A. Thaasti.
2. Række: Lærer Kirkegaard, Fru Kirkegaard, Frk. Porup, Fru Kaalund Jørgensen, Statskonsulent Kaalund Jørgensen, Forstander Gjelstrup, Frk. Gjelstrup, Skoleinspektør Kyrre, Fru Kyrre.
3. Række: O. Dusgaard, Lærer Hejbøl, Fru Hejbøl, Frk. Larsen, Frk. Jensen, Lærer Søndergaard, Fru Nielsen, Pastor Nielsen, Fru Sørensen, Lærer Sørensen, Frk. Nielsen, Fru Nissen, Lærer Nissen, Fru Christensen, Lærer Christensen, Frk. Poulsen.
4. Række: Kirstine Jensen, Gunner Hede, Agnes Andersen, Anna Albrechtsen, Dorthea Kvejborg, Erik Møller, Henning Gantriis, Karen Marie Hebsgaard, Martin Erl. Christensen, Elna Jeppesen, Charles Jacobsen, Kr. Sidelmann, Svend Abrahamsen, Johs. Linderoth, Aage Jessen, Erik Christensen, Idun Flint Olsen, Lærer Houlberg, Ejvind Bjerre.
Bagved: Anders Frandsen, Johs. Buskov, J. Møller Nielsen.

AF AARETS DAGBOG

(EFTER »DÆMRING« 1939)

- Ansættelser og Udnævnelser.**
- 03 *C. P. Kvistborg*, udn. til Overlærer v. Struer Ø. Borgerskole.
- 06 *J. P. Sørensen*, Voldum, k. t. Førstelærer s. St.
- 07 *G. Hofdahl* ans. i Fredericia. (Pag. 35)
- 12 *Mikkel Jensen*, Helligsø k. t. Førstelærer og Leder af Gettrup Centralskole.
- 15 *L. T. Lomholt* ans. i Fredericia (Pag. 35).
- 19 *P. K. Poulsen*, Skern, k. t. Førstel. v. Sindal Stationsskole.
- 22 *P. C. Lindholdt* k. t. Viceinspektør i Odense.
- 23 *Marg. Bjerrehus Petersen* k. t. Lærerinde i Gjettrup.
- 24 *Chr. Lind* k. t. Lærer v. Nekso Kommuneskole.
— *K. Moesgaard Kristensen* k. t. Kordegnemb. i Nordby, Fanø.
- 25 *Th. Sølbæk* k. t. Førstelærer v. Højer Skoles danske Afd.
- 26 *Peter Møller*, Skagen, antaget som Forstander for Tommerup Højskole. Tilflytning $\frac{1}{4}$, Overtagelse af Ledelsen $\frac{1}{8}$ 1940.
— *Johs. Rasmussen* k. t. Pag. 35. Embede v. Nordby Skole, Fanø.
- 27 *N. A. Konradsen* k. t. Lærer i Rørdal ved Aalborg $\frac{1}{11}$.
- 28 *Johs. Baltersen*, Uglerup, k. t. Førstelærer i Brændekilde.
- 29 *Mary K. Jensen*, k. t. Lærerinde i Gludsted.
— *Aage I. M. Terkildsen* fast ans. som Timelærer i Usserød.
- 30 *A. Fredborg* ansat som fast Vikar i Aarhus.
- 30 *H. J. Kristensen*, Gjessø, k. t. Førstelærer i Billum.
- 31 *Johs. P. Dahl* konst. som Enelærer ved Viuf n. Skole.
— *Alfred Ritman*, Timelærer i Frederikshavn.
- 32 *Jens Bjerg Jensen* fast ansat i Straasø Enelærerembede.
— *Peter Damgaard* konst. som Enelærer i Åstrup.
— *Poul Qvesel*, Vinderup, Skolebestyrer ved nyoprettet Realskole i Nr. Nebel.
- 33 *Ejner Viggo Christensen* k. t. Enelærer paa Avernakø.
— *M. Haugaard Olesen*, Afdelingsleder paa »Himmelbjergsgaard«.
— *Frk. Majgaard Nielsen* k. t. Lærerinde v. Baadsted ny Skole.
— *Mads S. Nielsen* k. t. Lærer v. Skovlund Skole.
— *Jakob Rasmussen* k. t. Enelærer i Albæk.
- 35 *Herman Boye* k. t. Kommunalærer i Sønderborg.
— *Johs. Gr. Bendtsen* k. t. Førstelærer i Ganer.
— *Hartvig Christensen* fast ansat som Lærer i Herning.
— *Elith Madsen* k. t. Enelærer i Ø. Hjermitzlev.
- 36 *Th. Dalgaard* k. t. Lærerembede i Hemmet.
— *Herluf E. Jensen* k. t. Enelærerembede i Solsøhede.
- 37 *Gerda Lykkegaard* ansat som Timelærerinde i Hobro.
— *Axel Nielsen* Vikar ved Københavnsv. Skolevæsen.

- 37 *Jens Skov Madsen* ansat som Aspirant i No.
 — *K. C. Petersen*, Lærer ved Vebstrup Ungdomsskoles Præliminærkursus pr. Doense.
 — *Ingvar Thøgersen* Aarsvikar i Handbjerg.
- 38 *Albrechtsen* ansat ved Grove Skole.
 — *Evald Grøngaard Asp.* v. Holsted Byskole.
 — *Sv. Aa. Hestbæk*, Lærer v. Byrum Privatskole, Læsø.
 — *F. M. Hyldahl* ansat som Lærer ved Otterup Realskole.
 — *Folmer Jensen* ansat som Vikar i Viborg.
 — *C. Pihl*, Aarsvikar ved Rønne Kommuneskole.
- 39 *Agnes Andersen* ans. som Asp. i Sejling Lærerindeembede.
 — *Ejvind Bjerre*, Aarsvik. i Vandborg.
 — *N. O. Dusgaard Nielsen*, ans. v. Skanderborg M.L. & Realsk.
 — *Møller Nielsen*, Lærer v. Skibbild Friskole.
 — *Anders Frandsen*, Lærer ved Nr. Nissum Højskole.

Afsked.

- 95 *C. Christensen*, Holstebro, $\frac{1}{10}$.
 97 *P. Pedersen*, Kobberød, m. P. $\frac{31}{3}$.
 98 *N. F. Sørensen*, Vinding, m. P. $\frac{31}{10}$.
 01 *O. V. Løwe*, Vejrum, m. P. $\frac{31}{3}$.
 04 *J. P. Pedersen*, Starreklinte, m. P. $\frac{31}{1}$.
 05 *P. C. Hougaard*, Tange, m. P. $\frac{31}{12}$.
 17 *Edv. Eriksen*, Lemvig, m. P. *Vilh. Værgø* m. P. $\frac{30}{6}$.

Døde.

- Pastor *Th. Høyer* $\frac{1}{7}$.
 97 *L. O. Meldgaard*, forh. Vejle.
 99 *A. Johnsen*, forh. Vrinders.
 02 *Peder Pedersen*, Heinsvig.
 05 Overlærer *O. C. O. Nygaard*, Lemvig, $\frac{1}{8}$.
 06 *L. J. Nielsen*, forh. Udbyhøj.
 11 *N. K. F. Hahn*, Kolding, $\frac{10}{11}$.
 33 *P. Mortensen*, Lillelund, $\frac{27}{1}$.

— *Tage Rytter Hansen*, Assens, $\frac{13}{3}$.

Bryllupper.

- 06 Amtsskolekonsulent *Leander Jacobsen* og Sygeplejerske Frk. *Martha Høst*, Snejbjerg, $\frac{2}{12}$.
 27 *N. A. Conradsen*, Rørdal, og Frk. *Hertha Lund*, Silkeborg, $\frac{20}{1}$.
 28 *H. C. Haubo* og Frk. *Astrid Dahl*, Hjørring, $\frac{12}{11}$.
 — *K. K. Krage*, Hjørring, og Frk. *Herdis Olsen*, Aarhus.
 — *A. Færck Thøgersen* og Frk. *Ingerline Nielsen*, Ballum, $\frac{11}{8}$.
 30 *Ivan Rønn*, Timel. i Aalborg.
 35 *K. Munksgaard*, Skærbæk, og Frk. *Helga Jacewich*, Møgelstønder, $\frac{15}{6}$.
 36 *H. V. Andersen* og Frk. *Mary Kristensen*.
 37 *Johs. Jønsson* og Frk. *Hedvig Andersen* $\frac{10}{8}$.

Sølvbryllupper og Jubilæer.

- 01 *J. Chr. Eriksen* 25 Aar i Bøveling $\frac{1}{9}$.
 08 *J. Chr. Jensen*, Busk, 25 Aars Jubilæum $\frac{17}{4}$.
 — *L. Chr. Tonnesen*, Bygholm, Sølvbryllup $\frac{28}{5}$.
 10 *Koch Poulsen*, Vils, 25 Aar v. Vils Skole $\frac{1}{4}$.
 — *Schiødt Nielsen* 25 Aars Jubilæum $\frac{9}{1}$.
 — *Vestergaard Jakobsen* 25 Aars Jubilæum i Løvel.
 12 *Frands Christensen* 25 Aar v. Hjerm ø. Skole.
 — Førstelærer *A. Thorsen*, Ryde, Sølvbryllup $\frac{5}{9}$.
 13 *Aage Jensen* 25 Aar v. Vildbjerg Skole og som Organist ved Vildbjerg Kirke.
 — *N. P. E. Nielsen*, Skjoldbjerg, Sølvbryllup $\frac{8}{3}$.
 — Førstelærer *A. C. Lauritsen*, Gl. Sogn pr. Ringkj. Sølvbr. $\frac{8}{8}$.
 — Førstel. *L. A. Sjøstrup*, Agersted, 25 Aars Jubilæum $\frac{1}{9}$.
 — Førstelærer *A. J. Thøgersen*, Hjerm, 25 Aars Jubilæum $\frac{1}{9}$.
 14 *Husted*, Lihme, 25 Aars Jubilæum $\frac{1}{11}$.
 — *Kvejborg* 25 Aar ved Hvidbjerg v. Aa $\frac{1}{10}$.

Eksaminer.

- 27 *Sørensen, Tarp*, Sdr. Felding, best. Tillægseksamen i Engelsk v. Aarhus Sem. 1. Karakter.

Aarskursus.

- 23 *J. Chr. Larsen*, Thisted.
35 *Hartvig Christensen*, Herning, 1¹/₂ Aars Orlov. Københavns Musikonservatorium.
36 *Anna Holm*, Skolekøkken.

Stævner.

- ²⁰/₁₂ 37 Sammenkomst i Holstebro.

Bøger

- 98 *J. C. Sulkjær* har uds. »Arnborg Sogn i Hammerum Herred (Eriksens Bøgh. Herning).
17 *S. A. Tordrup*: »Børnepsykologi« er udkommet paa Svensk.

Andet.

- Musikl. *Chr. Rønning Møller*, Holstebro, ansat som Organist ved Holstebro Kirke.
11 *J. Møller Laustrup* valgt til Revisor i Danmarks Skolebiblioteksforening.

- 12 *Laur. Jensen*, Helsingør, Medl. af Bestyrelsen for Viceskoleinspektørforeningen.

- 14 *Fru Marie Høgh Nielsen*, Thisted, indvalgt i Grønseforeningens Hovedbestyrelse for Thisted Amt.

- 16 *P. A. Poulsen*, Stenderup, ved Valget ¹⁴/₄ valgt til Landstingsmand (Kons. Folkeparti).

- 17 *Munk Poulsen*, Herning, valgt til Formand for den nystiftede Viceskoleinspektørf.

- *Toftdahl Møller* udn. til Statskonsulent v. tekn. Skoler.

- 21 *Villesen* og *Hustru afrejste* ²⁰/₆ fra Hamborg og ankom ²²/₇ til Sudan.

- 28 *Hilda Christensen* afrejste fra Hamborg ¹⁶/₈, men maatte p. Gr. af Krigen vende tilbage; afrejste sidst i Januar paany til Sudan.

- 30 *Henry Jensenius Kristensen* har Tilladelse til at føre Navnet Kræn.

Hr Lærer P Røna Christensen
Kristen Pillevej 16
74 Charlottenlund

1939